

DAMN RIGHT!

Behind the Scenes with
Berkshire Hathaway Billionaire
- Charlie Munger -

โคตรคน ชาร์ลี มังเกอร์

เรื่องราวเบื้องหลังมหาเศรษฐีแห่ง
Berkshire Hathaway
- ชาร์ลี มังเกอร์ -

ผู้เขียน เจเน็ต โลว์
แปลและเรียบเรียง ศักดิ์สิทธิ์ แสงอรุณ

FP[®]

www.fp.co.th

หากท่านต้องการอ่านเนื้อหาเพิ่มเติมของหนังสือหุ้น
ในเครื่องสํานักพิมพ์ FP และ NSIX แบบเจาะลึก
และนำไปประยุกต์ใช้จริง โปรดสแกน QR โค้ดนี้
หรือเข้าไปที่ www.investing.industries

INVESTING.in.th

Damn Right!

เรื่อง : โคตรคน ชาร์ลี มังเกอร์

เขียน : Janet Lowe

แปลและเรียบเรียง : ศักดิ์สิทธิ์ แสงอรุณ

บรรณาธิการบริหาร : เอกสิทธิ์ หัสสรังสี

บรรณาธิการโครงการ : ณัฏชา หัสสรังสี

บรรณาธิการ : กรศุภ มังกรแก้ว

ปัญญาพร สุประดิษฐ์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : สาโรจน์ สภาสกุลวนิช

วุฒิชัย ปริญญาสุสรณ์

ศิลปกรรมปก/รูปเล่ม : BluePixel

Copyright © 2000 by Janet Lowe

Thai language translation copyright © 2022 by FP Edition Co., Ltd.

All rights reserved.

www.fp.co.th

จัดพิมพ์โดย

บริษัท เอฟพี เอ็ดิชั่น จำกัด

2367/251 ซอยอ่อนนุช 37/1

ถนนอ่อนนุช เขตสวนหลวง

กรุงเทพมหานคร 10250

โทรศัพท์ 081-687-9000

email: we@investing.in.th

www.facebook.com/investing.in.th

line: @investing.in.th

จัดจำหน่ายโดย: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260

โทรศัพท์ 02-739-8000 โทรสาร 02-739-8356

พิมพ์ที่: บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด

สารบัญ

บทที่ ห นึ่ง การพาสกันของพลังความคิดที่เหนือธรรมดา	20
บทที่ ส อง ทะเลสาบ... สถานที่ซึ่งนิยามความเป็นมังกร	34
บทที่ สาม ชาวเนบราสกา	50
บทที่ สี่ เอาตัวรอดจากสงคราม	72
บทที่ ห้า ประกอบชีวิตใหม่เข้าด้วยกัน	94
บทที่ หก มังกรทำเงินล้านแรก	114
บทที่ เจ็ด การพาสกันของแนวคิดที่ยิ่งใหญ่	134
บทที่ แปด วัดกันหมัดต่อหมัด นี่แหละสำนักงานกฎหมายที่ยอดที่สุด!	148
บทที่ เก้า ดำเนินธุรกิจ Wheeler, Munger จากห้องแพงไผ่	168
บทที่ สิบ Blue Chip Stamps	198
บทที่ สิบเอ็ด บทเรียนที่ได้จาก See's Candy	220

บ ก ที่ ส บ ส อ ง คดีของเบลอส	238
บ ก ที่ ส บ ส า ม The Buffalo Evening News	250
บ ก ที่ ส บ สี่ ชาร์ลี มังเกอร์ ออกรับกับอุตสาหกรรมเงินออมและเงินกู้	264
บ ก ที่ ส บ หั า เมื่อ Berkshire Hathaway แบ่งบาน	290
บ ก ที่ ส บ ห ก Berkshire ในทศวรรษที่ 1990 ยุคสมัยแห่งการสร้างอิทธิพล	310
บ ก ที่ ส บ เจี ๓ Salomon Brothers	332
บ ก ที่ ส บ แ ป ๓ Daily Journal อาณาจักรสื่อแสนเจียมตัว	356
บ ก ที่ ส บ เกี a ตอบแทนสังคมผ่านโรงพยาบาล Good Samaritan	378
บ ก ที่ ยี่ ส บ รัฐบุรุษรุ่นใหญ่และมโนธรรมในโลกแห่งการลงทุน	398
บ ก ที่ ยี่ ส บ เอี ๓ ช่วงเวลาแห่งการเก็บเกี่ยวรางวัล	420
บ ก ที่ ยี่ ส บ ส อ ง บทส่งท้าย	438
ภ า ค พ น ๓ ก ก. ไทม์ไลน์ชีวิตและเส้นทางอาชีพของ ชาร์ลส์ ที. มังเกอร์	442
ภ า ค พ น ๓ ก ข. สุนทรพจน์ของ ชาร์ลส์ ที. มังเกอร์	452

อารัมภบท

ช่วงปลายฤดูร้อนของปี 1991 ผมได้ไปอยู่ต่อหน้าประธานอนุกรรมการสมาชิก
รัฐสภา เอ็ด มาร์คีย์ (Ed Markey) เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องฉาวโฉ่
ของ Salomon ด้านในห้องพิจารณาคดีนั้นเต็มไปด้วยนักหนังสือพิมพ์และ
นักข่าวโทรทัศน์ ผมรู้สึกตื่นเต้นนิดหน่อยเมื่อประธานมาร์คีย์ยิงคำถามแรก
ของเขา เขาต้องการรู้ว่าพฤติกรรมที่น่าโดนตำหนิที่เกิดขึ้นใน Salomon นั้น
เป็นลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นในวอลล์สตรีท หรือเป็น “ลักษณะเฉพาะบุคคล (sui
generis)” อย่างที่เขาเลือกใช้คำอย่างเจาะจง

โดยปกติ ผมคงขวัญเสียไปแล้วเมื่อถูกเปิดหัวเรื่องด้วยศัพท์ที่ฟังดูแปลกหู
ตอนที่ผมอยู่โรงเรียนมัธยมปลาย ผมแทบจะไม่รอดวิชาภาษาสเปนพื้นฐาน
และไม่เคยเข้าใจภาษาละตินเลย แต่ผมไม่มีปัญหากับ sui generis หรือกะ
เพราะผมรู้จักตัวอย่างตัวเป็นๆ ที่ประพจน์ตัวแบบนั้นนั่นคือ ชาร์ลี มังเกอร์
ผู้เป็นทั้งเพื่อนเก่าเพื่อนแก่และเป็นหุ้นส่วนของผม

ชาร์ลีเป็นคนที่ไม่เหมือนใครจริงๆ ผมจำได้ว่าในปี 1959 ตอนที่ผม
พบกับเขาครั้งแรก และได้ค้นพบเอกลักษณ์ที่อัดแน่นด้วยคุณภาพในตัวของเขา
เขาดังแต่นั้น ใครก็ตามที่ได้เคยสัมผัสกับเขาแม้เพียงแค่ช่วงเวลาครู่เดียว
ก็คงจะพูดแบบนั้นเหมือนกัน หรือจะพูดอีกอย่างว่าปกติแล้วคนมักจะนึกถึง
พฤติกรรมท่าทางของเขา เห็นได้ชัดว่าครูสอนมารยาท (Miss Manner) ต้อง
จัดการกับชาร์ลีเยอะเลยก่อนที่จะมอบเกียรติบัตรจบการศึกษาให้กับเขาได้

แต่ไม่ว่ายังไง สำหรับผมแล้ว สิ่งที่ทำให้ชาร์ลีมีความพิเศษก็คือลักษณะ

นิสัยของเขา เป็นเรื่องจริงที่พลังความคิดของเขานั้นสุดยอดมาก เขาเป็นคนปราดเปรื่องที่สุดเท่าที่ผมเคยพบเคยเจอมา และด้วยวัย 76 ปี เขายังมีความจำเป็นเลิศแบบที่ผมยอมเกิดใหม่เพื่อให้ได้เป็นแบบนี้ เขาเกิดมากับความสามารถเหล่านั้น แต่การเลือกใช้พวกมันเป็นสิ่งที่ผมยกย่องเขามากที่สุด

ในช่วงเวลา 41 ปี ผมไม่เคยเห็นชาร์ลีเอาเปรียบใครแม้แต่คนเดียว หรือยึดเอาความดีความชอบมาจากสิ่งใดๆ ที่เขาไม่ได้ลงมือทำเอง อันที่จริง ผมเป็นพยานให้กับสิ่งที่ตรงกันข้ามเรื่องแบบนั้นได้ เขาเจตนาให้ผมและคนอื่นๆ ได้ผลประโยชน์สุดท้ายดีกว่าที่ควรจะได้รับหลังจัดการดีลต่างๆ แกมเขายังออกรับหน้ามากกว่าส่วนที่เขาควรจะถูกกล่าวโทษเมื่อเรื่องราวต่างๆ กำลังผิดที่ผิดทาง และยังยอมรับเครดิตน้อยกว่าส่วนที่เขาควรจะได้รับหากเรื่องราวตรงกันข้ามที่ว่านั้นเกิดเป็นจริงขึ้นมา เขามีความใจกว้างอย่างสุดซึ้งและไม่เคยปล่อยให้ความทะนงตนเข้ามาแทรกแซงความเป็นเหตุเป็นผล เขาไม่เหมือนกับคนทั่วๆ ไปที่ต่างหิวกระหายการเป็นที่ยอมรับจากโลกใบนี้ ชาร์ลีตัดสินใจทุกอย่างที่เกี่ยวกับตัวเองด้วยบัตรคะแนนจากภายใน (inner score card) และเขาเป็นคนให้คะแนนยากมากเสียด้วย

ส่วนเรื่องต่างๆ ในวงการธุรกิจ ชาร์ลีกับผมมีความเห็นตรงกันคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูงมาก อย่างไรก็ตาม ในเรื่องมุมมองด้านสังคม บางครั้งพวกเราเห็นไม่ตรงกัน แม้เป็นความจริงที่ว่า เราทั้งสองชอบยึดเอาความเห็นของตัวเองเป็นใหญ่ไว้ก่อน ในความเป็นเพื่อนที่มีให้กันเสมอมา ไม่เคยมีครั้งไหนเลยที่เราได้เถียงกันหรือไม่ลงรอยกันหากหาเหตุผลมาเสนอความเห็นที่ไม่ตรงกันได้ มันยากมากที่จะจินตนาการภาพชาร์ลีนั่งอยู่ที่มุมห้องสวมชุดยูนิฟอร์มของ Salvation Army¹ ...ไม่ๆ เอาเป็นว่า มันเป็นไปได้เลยที่จะจินตนาการแบบนั้น... แต่ก็ดูเหมือนว่าเขาได้โอบรับความเชื่อในเรื่องของการ “เกลียดชังความเป็นบาป แต่ไม่เกลียดคนมีบาป”² อยู่นะ

¹ Salvation Army เป็นองค์กรการกุศลนานาชาติของชาวคริสต์ ในประยคนี้บัพเฟดต์กำลังล้อเลียนตัวเองที่เขาเคยใส่ชุดขององค์กรนี้เมื่อปี 1988 ในการประชุมผู้บริหารของ Capital Cities/ABC : ผู้แปล

² Hate the sin not the sinner. เป็นแนวคิดของชาวคริสต์ที่บอกให้ศาสนิกกรู้ผู้อื่นแม้ว่าเขาจะมีบาป แต่ให้เกลียดชังสิ่งที่ก่อให้เกิดบาปทั้งหลาย : ผู้แปล

และเมื่อพูดถึงเรื่องของบาป ชาร์ลียังได้นำความเป็นเหตุเป็นผลเข้ามาอธิบายเรื่องนี้ด้วย เขาได้สรุปเอาไว้ว่า แนนอน บาปอย่างเช่น ตัณหา ความตะกละ ความเกียจคร้าน เป็นเรื่องที่ควรหลีกเลี่ยง แต่ถึงอย่างนั้น เขาเข้าใจว่าการละเมิดบาปเหล่านั้นเกิดขึ้นเพราะอะไร เนื่องจากพวกมันมักจะตอบสนองความพึงพอใจอย่างทันทีแม้ว่าความพอใจจะอยู่ชั่วครู่ชั่วคราวเท่านั้น ส่วนความอิจฉาริษยาเขามองว่าเป็นบาปที่โง่งงที่สุดในบรรดาบาปหนักถึงชีวิตทั้งเจ็ดประการ เนื่องจากมันไม่ก่อให้เกิดความสุขใดเลย ในทางกลับกันความอิจฉานั้นทำให้คนที่เฝ้ารู้สึกถึงมันมีชีวิตที่ย่ำแย่ลงเรื่อยๆ

ผมได้มีความสนุกอย่างเหลือล้นกับชีวิตทางธุรกิจของผม และแนอนมันยิ่งสนุกเข้าไปอีกเมื่อได้เป็นส่วนร่วมกับชาร์ลีส ด้วยความเป็น “มังเกอร์ซึม (Mungerism)” เขาเป็นคนที่สนุกสนานมากและยังช่วยปรับเปลี่ยนวิธีคิดของผมอย่างมีนัยสำคัญ หลายๆ คนอาจเรียกเขาว่าเป็นนักธุรกิจหรือนักการกุศล ผมจะเลือกเรียกเขาว่าอาจารย์ และเห็นได้ชัดเลยว่า Berkshire มีมูลค่าเพิ่มมากมายและเป็นที่ยอมรับมากขึ้นก็เพราะสิ่งที่เขาได้พร่ำสอนพวกเรา

การพูดถึงชาร์ลีสจะไม่สมบูรณ์เลยหากไม่ได้กล่าวถึงความช่วยเหลือ อันที่จริงเป็นยิ่งกว่านั้น เรียกว่าเป็นการปฏิบัติของแนนซี ภรรยาของชาร์ลีสได้เลย ในฐานะที่ผมเป็นผู้สังเกตการณ์แถวหน้าสุดของทั้งสองคน ผมรับรองได้เลยว่าชาร์ลีสจะประสบความสำเร็จน้อยกว่านี้มากถ้าเขาไม่ได้รับความช่วยเหลือจากแนนซี เธออาจไม่ได้ประสบความสำเร็จทุกเรื่องอย่างที่ครูสอนมารยาทจะทำได้... แต่เธอได้พยายามแล้ว เธอพยายามอย่างมาก... เธอสนับสนุนชาร์ลีสทำให้เขาสามารถปลุกปั้นเรื่องที่เขายากทำทั้งหลายและสถาบันการกุศลต่างๆ อย่างที่เขาศรัทธาได้ แนนซีเป็นคนที่ยอดเยี่ยมอย่างแท้จริง สิ่งที่ชาร์ลีสได้มอบให้กับโลกใบนี้ ความทุ่มเทและการอุทิศตัวนั้นใหญ่หลวงนัก ความดีความชอบเหล่านั้นไม่ควรยกให้แก่เขาคนเดียว แต่ควรยกความดีความชอบให้กับเธอด้วยเช่นกัน

วอเรน อี. บัฟเฟตต์
เมืองโอมาฮา รัฐเนบราสก้า

คำนำ

ผู้ถือหุ้นนับพันคนผู้เข้าร่วมการประชุมประจำปี Berkshire Hathaway เมืองโอมาฮา รัฐเนบราสกา ในฤดูใบไม้ผลิแต่ละปีเพื่อให้ได้พบกับ วอเร็น บัฟเฟตต์ แต่พวกเขายังต้องหลงเสน่ห์ชายคนที่นั่งข้างๆ เขาบนเวทีและช่วยเทพเจ้าแห่งโอมาฮาตอบคำถามทั้งหลายที่สื่อมวลชนและผู้ถือหุ้นถามกันเข้ามา พวกเขาเรียกมันว่าโชว์วอเร็นกับชาร์ลี การประชุมมักจะดำเนินไปแบบที่ว่า บัฟเฟตต์ตอบคำถาม จะสั้นหรือยาวก็แล้วแต่เขาเห็นเหมาะสม จากนั้นเขาจะหันหน้าไปหาผู้พูดคนแรก ชาร์ลี มังเกอร์ และถามว่า “ชาร์ลี นายมีอะไรจะเสริมไหม?” ชาร์ลีที่นั่งนิ่งอยู่ตรงนั้นจนดูเหมือนกับเขาได้ถูกสลักลงไปในภูเขารัชมอร์ (Mount Rushmore) จะตอบกลับอย่างทันควันว่า “ไม่มีอะไรจะเสริม (Nothing to add.)” ในแต่ละปี เขากับบัฟเฟตต์คุยตลกเล่นกับผู้ฟังที่พลัดเปลี่ยนไปพร้อมพวกเขา การประชุมยังมีช่วงบรรยายเนื้อหาเชิงลึกในบางช่วงเหมือนกัน บัฟเฟตต์ตอบคำถามด้วยความเห็นที่จริงจัง และในบางโอกาส ถ้ามีบางคำถามหลุดมาถึงมังเกอร์ เขาจะเริ่มบรรยายชุดใหญ่โดยอ้างอิงจากชีวิตที่ยาวนานและประสบการณ์มากมายของเขา เมื่อเริ่มพูดจริงจัง มังเกอร์จะได้รับความสนใจจากผู้ฟังแบบไม่ขาดตอน

มีสิ่งต่างๆ มากมายที่ชาร์ลีคิดว่าสำคัญในการใช้ชีวิตและการทำธุรกิจ เช่น ทำข้อตกลงอย่างมีจริยธรรมกับอีกฝ่าย, เผชิญหน้ากับความเป็นจริง, เรียนรู้จากความผิดพลาดของคนอื่น และอีกหลายๆ อย่างที่กล่าวไม่หมด เขาชอบเทศนา ยกหลักคำมาสอนอย่างกับว่าเขาเป็นนักบุญแสนกระตือรือร้น

“พ่อตระหนักถึงข้อเท็จจริงอยู่เสมอว่าเขาเป็นตัวแทนของคุณค่าในสังคม ซึ่งการคิดแบบนั้นไม่ใช่เรื่องปกติเท่าไรสำหรับนักธุรกิจ” ลูกสาวคนโต มอลลี่ มังเกอร์ บอก

มังเกอร์ไม่ได้มีความมั่งคั่งเทียบเท่ากับบัฟเฟตต์ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะชีวิตของเขาถูกจัดระบบระเบียบให้ต่างออกไป เขาไม่ได้เป็นคนชอบออกตัวอย่างที่บัฟเฟตต์เป็น แต่ถึงอย่างนั้นเขาก็มีด้านที่อยู่ด้วยแล้วสนุกสนานเหมือนกัน ต้องขอบคุณปัจจัยทั้งสองอย่างนี้ ที่ทำให้ครอบครัวมังเกอร์ เสวยสุขจากการมีสิทธิพิเศษของการเป็นเศรษฐีพันล้านได้ โดยปราศจากความไม่สะดวกสบายจากผลพวงของความมั่งคั่ง

ฉันได้บอกมังเกอร์เกี่ยวกับโครงการที่จะเขียนหนังสือเล่มนี้ เมื่อตอนที่ฉันพบเขาในงานประชุมผู้ถือหุ้น Berkshire Hathaway ปี 1997 ฉันได้บอกเขาว่าจะไปเข้าร่วมการประชุม Wesco Financial Corporation เช่นกันในเดือนนั้น และหวังว่าเราจะได้พูดคุยเกี่ยวกับโครงการนี้ที่นั่น มังเกอร์ไม่ได้ว่าอะไรมาก ยกเว้นเพียงแต่ว่าเขาไม่คิดว่าหนังสือนั้นจะขายดีนักหรอก สามี่ของฉัน เพื่อนหนึ่งคน กับตัวฉันเองได้เข้าร่วมการประชุมประจำปีของ Wesco และเมื่อการประชุมสิ้นสุดลง มังเกอร์ยืนขึ้น ถามเสียงดังว่า “เจเน็ต โลว์ อยู่ที่นี่ไหม?” ผู้เข้าร่วมงานประชุมเป็นร้อยๆ คน พร้อมหน้ากันโยกคอมองหาผู้ที่ถูกเรียกตัว และสองสามคนที่รู้จักฉันก็ชี้ไม้ชี้มือมาทางที่ฉันนั่งอยู่ ฉันยืนขึ้นพร้อมความตื่นเต้นอยู่นิดหน่อย “คะ คุณมังเกอร์” เขาลุกขึ้นยืนจากเก้าอี้และประกาศว่า “ตามผมมา” ชาร์ลีหันหลังและเดินออกประตูหลังไป ฉันโบกมือลาสามี่กับเพื่อนของฉัน ไม่แน่ใจว่าเมื่อไหร่จะได้เจอพวกเขาอีก มังเกอร์นำทางไปอย่างเงียบๆ ขึ้นลิฟต์เพื่อไปห้องทำงานส่วนตัว และเขาบอกกับฉันที่นั่นว่าครอบครัวมังเกอร์ไม่ต้องการให้มีการจัดทำชีวประวัติของเขา พวกเขามองเห็นอนาคตที่ความเป็นส่วนตัวของครอบครัวเลื่อนหลุดมือไป ตัวฉันเองที่เป็นคนขี้อายโดยพื้นเพและไม่ชอบการเผชิญหน้าอยู่แล้ว พบว่าการคุยกันครั้งนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย แต่ฉันอธิบายว่า ฉันได้เซ็นสัญญาเขียนหนังสือไปแล้วและมีความจำเป็นต้องส่งมอบหนังสือนั้นด้วย แม้ว่าเขาจะไม่ให้ความร่วมมือก็ตาม ฉันบอกไปว่า ไม่ว่าอย่างไร ฉันเชื่อว่าหนังสือจะออกมาดีกว่าถ้าเขาให้ความช่วยเหลือ “ได้

ถ้างั้น” มังเกอร์พูดเสียงดัง “เธอเริ่มจากการอ่านหนังสือพวกนี้ซะ” เขาส่งรายการหนังสือที่เขาโปรดปรานสุดยาวเหยียด รวมไปถึงหนังสือของ ริชาร์ด ดอว์กินส์ (Richard Dawkins) The Selfish Gene หลังจากนั้น มังเกอร์บอกฉันว่าเขาได้อ่านสำนวนต่างๆ แล้ว ในตอนแรกเขาคิดค้านเนื้อหาบางส่วนในหนังสือเล่มนี้ จากนั้นพยายามปรับแก้ให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด และในที่สุด เขาก็ร่วมมือทำหนังสือนี้กับฉัน พยายามทำให้เกิดการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นที่เข้าใจให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เห็นได้ชัดว่ามันไม่ง่ายเสมอไปสำหรับเขา โดยเฉพาะเมื่อฉันต้องลงรายละเอียดเกี่ยวกับการตายของลูกชายของเขา และสำหรับรายละเอียดของการผ่าตัดที่ผิดพลาด จนทำให้ชาร์ลีตาบอดไปข้างหนึ่ง

แต่ถึงอย่างนั้น มังเกอร์ก็นั่งลงให้สัมภาษณ์อยู่นานที่บ้านของเขาในเมืองซานตาบาร์บารา สำนักงานของเขาที่ลอสแอนเจลิส และอีกสองครั้งที่บ้านพี่สาวของเขาที่รัฐโอมาฮา ครอบครัวมังเกอร์เชิญทั้งสามมีของฉันกับฉันให้ไปร่วมทริปพักผ่อนหย่อนใจที่ทางเหนือของรัฐมินิโซตา ฉันใช้เวลาสองสามวันในการสัมภาษณ์สมาชิกครอบครัวและเพื่อนบ้าน และยังได้ไปเฝ้าเขา พายเรือตกปลา และสังสรรค์กับครอบครัวมังเกอร์ด้วย

ฉันได้ใช้เวลาค้นคว้าข้อมูลวิจัยและเขียนหนังสือนี้เป็นเวลาสามปี ถึงแม้บางส่วนของงานค้นคว้าหาข้อมูลนั้นมาจากชิ้นงานก่อนหน้านี้เกี่ยวกับนักลงทุนเน้นคุณค่า เบนจามิน เกรแฮม (Benjamin Graham) กับ วอเร็น บัฟเฟตต์ ลูกศิษย์ดาวเด่นของเขา แต่ก็นำมาใช้ได้เพียงแค่ส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น รูปถ่ายของมังเกอร์ที่ได้ปรากฏบนปกนิตยสาร Forbes และเขาได้ถูกหนังสือพิมพ์สองสามหัวเขียนถึงประวัติพอสังเขป แต่ก็ยังนับว่ามีสิ่งๆ ที่เขียนถึงเขาน้อยมากๆ กว่า 75 เปอร์เซ็นต์ของการค้นข้อมูลเพื่อทำหนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องที่ค้นจากแหล่งที่มาโดยตรง ฉันได้ทำการสัมภาษณ์ไปทั้งหมด 44 ครั้ง จำนวนผู้ถูกสัมภาษณ์ 33 คน ฉันเข้าร่วมการประชุมผู้ถือหุ้น Berkshire Hathaway ทั้งหมดแปดครั้งและการประชุมประจำปี Wesco Financial Corporation ห้าครั้ง ที่การประชุมนั้นมังเกอร์ฉายเดี่ยวบนเวทีและไม่มีอะไรอีกอะไรเอาไว้ทั้งนั้น ฉันแนะนำบันทึกประมาณครึ่งโหลจากการกล่าวสุนทรพจน์

ที่มั่งเกอร์ได้ไปพูดในงานต่างๆ รวมไปถึงงานรวมรุ่นที่โรงเรียนกฎหมายฮาร์วาร์ดด้วย

ถึงแม้เขาจะเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ แต่ชาร์ลก็พยายามยังไม่ขึ้นนำหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะพูดบ่อยๆ ว่า เขาหวังว่ามันจะช่วยเน้นย้ำบทเรียนต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาตลอดช่วงเวลา 76 ปีในชีวิตของเขา เขาปรารถนาให้คนอื่น ๆ ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ข้อผิดพลาดและความสำเร็จทั้งหลายของเขา อันที่จริง บทเรียนมากมายในชีวิตของเขาไม่ได้มาจากการบอกเล่าเท่าไร แต่มาจากวิธีใช้ชีวิตของเขาต่างหาก วิธีที่เขากับภรรยาเลี้ยงดูลูก ทั้งแปดคนผ่านเคราะห์กรรมที่มาในทุกรูปแบบ... เรื่องราวของมั่งเกอร์ที่พยายามอย่างหนักอยู่ตลอดเวลาเพื่อเค้นความสามารถและสถานะทางการเงินของเขาให้เป็นประโยชน์ถึงขีดสุด ความรับผิดชอบที่เขารู้สึกว่าจะต้องเป็นพลเมืองที่เข้ามามีส่วนร่วมและให้ความช่วยเหลือกลับคืนสู่สังคม... ทั้งหมดนั้นเป็นเพียงบางส่วนของเรื่องทั้งหมด ในขณะที่กำลังเขียนหนังสือเล่มนี้อยู่ ฉันมักจะระเบิดหัวเราะออกมา แต่ก็มีบางเวลาที่ฉันแทบจะตั้งเพราะความเจ็บปวดหรือรู้สึกโศกเศร้า ชีวิตได้โยนแทบทุกสิ่งที่มีมันจะทำให้ได้เข้าใส่ชาร์ล

ในขณะที่มั่งเกอร์แทบจะ ไม่-เหมือน-ใคร เขายังเป็นแบบอย่างของการผสมกันจากวัฒนธรรมฝั่งตะวันตกกับคุณค่าแบบมิดเวสต์ ซึ่งก่อตัวขึ้นในช่วงเริ่มต้นของศตวรรษที่ 20 ถ้าบัฟเฟตต์แสดงให้เห็นว่ามันเป็นไปได้ที่จะเป็นนักลงทุนชั้นนำ ทั้งอยู่อาศัยและทำงานในเมืองโอมาฮา เมืองที่ไม่เป็นที่รู้จักกันแต่อย่างใดว่าเป็นศูนย์กลางของโลกการเงิน มั่งเกอร์ก็เป็นคนแสดงให้เห็นว่า ถึงเขาจะมีความคิดเห็นร่วมกันทั้งเรื่องของคุณค่า แนวคิดนวัตกรรมทางการเงิน และแนวคิดทางวัฒนธรรมบางอย่าง แต่ชาร์ลก็สามารถทำงานได้ทุกที่ตั้งแต่ฝั่งตะวันออกไปตะวันตก

มั่งเกอร์มักบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดอันยิ่งใหญ่ที่สามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตคุณได้ แต่ในการกล่าวสุนทรพจน์เหล่านั้น เขาไม่ได้ให้รายละเอียดปลีกย่อยเป็นขั้นตอนว่าต้องทำอะไร เขายื่นแผนที่ให้กับผู้ฟังซึ่งพวกเขาสามารถออกหาขุมสมบัติแห่งปัญญาได้เอง และเหมือนกับแผนที่ขุมสมบัติที่ดีทั่วไป คือมันเรียบง่ายมากจนหลงตาเรา คุณจะไม่ได้รับทรัพย์สินสมบัติใดๆ

จนกระทั่งคุณคิดออกว่าคำแนะนำนั้นหมายความว่าอย่างไรและทำตามมันจนถึงที่สุด

ขอแสดงความขอบคุณ

ผู้คนมากมายได้มอบความช่วยเหลือทำให้เกิดหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา แน่นอน คนที่สำคัญที่สุดก็คือ ชาร์ลส์ ที. มังเกอร์, ภรรยาของเขา แนนซี, และลูกๆ ทั้งเจ็ดจากแปดคน, ฮาลกับเดวิด บอร์ธวิก, มอลลี่, เวนดี้, ชาร์ลส์ จูเนียร์, เอมีลี และแบร์รี มังเกอร์ คุชีวิตของเหล่าลูกๆ ในครอบครัวมังเกอร์ก็คอยสนับสนุน ช่วยเหลือและเป็นที่น่ารู้จัก เลขของชาร์ลี ดอร์เธ์ โอเบิร์ด นั้นยอดเยี่ยมมาก เช่นเดียวกันกับผู้ช่วยของบัฟเฟตต์ เดบบี โบซานก รวมถึง แครอล เจ. ลูมิส บรรณาธิการของนิตยสาร Fortune และยังเป็นเพื่อนเก่าแก่ของบัฟเฟตต์และมังเกอร์ ที่คอยเมตตาอย่างมากในการแบ่งปันเวลาและแนวคิดมากมาย ในด้านหลังของหนังสือเล่มนี้คือรายชื่อของผู้คนที่ได้ช่วยให้สัมภาษณ์ และแทนที่จะค่อยๆ กล่าวถึงทุกๆ คน ณ ที่ตรงนี้ ฉันขออนุญาตขอบคุณพวกเขาทั้งหมดเลยแล้วกัน ก่อนที่จะจากไป สิ่งที่ต้องไม่ลืมเลยก็คือ การให้ความร่วมมือของ วอเรน บัฟเฟตต์ นั้นได้เปิดประตูหลายๆ บานให้หนังสือเล่มนี้เลยทีเดียว

อลิซ ฟรีด มาร์เทิลล์ ผู้แทนนักเขียนของฉัน มีส่วนสำคัญอย่างมากในการเขียนหนังสือเล่มนี้ เช่นเดียวกับกองบรรณาธิการที่ John Wiley & Sons ผู้จัดพิมพ์ โจแอน โอนีล, บรรณาธิการ เดบร้า อิงแลนด์อร์, โรบิน โกลสไตน์, แมรี ทอดด์, ปีเตอร์ แนปป์ และ เมอร์ติธ แมคकिनนิส งานเขียนของฉันคงจะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าปราศจากความช่วยเหลือของ ฟิลลิส คินนีย์, โจลิน คราวลีย์ และเหนือสิ่งอื่นใด สามิและผู้ช่วยของฉัน ออสติน ไลนาส ขอขอบคุณทุกๆ คน

เจเน็ต โลว์

เมืองเดลมาร์ รัฐแคลิฟอร์เนีย

คำนำผู้แปล

“ผมเป็นสาวก วอเรน บัฟเฟตต์”

อาจเป็นคำอธิบยาตัวผมได้ระดับหนึ่ง เนื่องจากแรกเริ่มเข้ามาในโลกการลงทุน ผมก็ได้ยินชื่อเสียงของเขว่าเป็นชายที่รวยที่สุดในโลก แค่นั้นก็พอจะทำให้ผมสงสัยได้แล้วว่า บัฟเฟตต์มีเส้นทางสร้างตัวอย่างไร? เริ่มต้นจากการค้นหาประวัติแบบย่อ จนได้ไปอ่านหนังสือประวัติแบบเต็มที่ชื่อว่า *The Snowball* ที่เขียนโดย อลิส ชโรเดอร์ (Alice Schroeder) ซึ่งผมขอยกย่องให้เป็นหนังสือประวัติ วอเรน บัฟเฟตต์ ที่มีรายละเอียดมากที่สุดเท่าที่จะหาอ่านได้เป็นฉบับแปลไทย จากนั้นก็ได้อ่านฉบับที่กระชับกว่านั้นคือเล่ม *The Making of An American Capitalist* โดย โรเจอร์ โลเวนสไตน์ (Roger Lowenstein) ทั้งสองเล่มนี้ถือเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตบัฟเฟตต์ชั้นยอด แต่หากให้ผมเสนอว่าหนังสือเล่มไหนมีรายละเอียดมากที่สุด เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบๆ บัฟเฟตต์ ทั้งผู้คน สถานที่ บริษัทคู่ค้า และรายละเอียดของ Berkshire Hathaway ผมก็ต้องยกให้กับ *Of Permanent Value* ของ แอนดรูว์ คิลแพตทริก (Andrew Kilpatrick) ที่มีขนาดมิดีมาและใส่ทุกรายละเอียด รวมทั้งรูปภาพหายากเกี่ยวกับบุคคลนี้ ทั้งสามเล่มที่ผมกล่าวมา ครอบคลุมเพียงพอสำหรับรายละเอียดชีวิตของ วอเรน บัฟเฟตต์

แล้วยังมีแหล่งความรู้อื่นอีกหรือ ที่เล่าเกี่ยวกับชายคนนี้? แน่นอนว่าคุณสามารถหาบันทึกประชุมผู้ถือหุ้น Berkshire Hathaway หลายปีย้อนหลังทางออนไลน์ได้ มีคนแกะบทเรียน เขียนเป็นบทความ และทำคัลลิ

เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการลงทุนของเขามากมาย รวมทั้งหนังสือวิเคราะห์วิธีการบริหารธุรกิจอย่าง *The Warren Buffett CEO* (วอเรน บัฟเฟตต์ ซีอีโอ) โดย โรเบิร์ต พี. ไมล์ส (Robert P. Miles), การจัดการเงินทุน *The Warren Buffett Way* (วิถีแห่งคุณค่า วิถีแห่ง วอเรน บัฟเฟตต์) โดย โรเบิร์ต จี. แฮกสตรอม (Robert G. Hagstrom), และเรื่องราววัฒนธรรมองค์กร Berkshire Hathaway อย่าง *Berkshire Beyond Buffett* โดย ลอว์เรนซ์ เอ. คันนิงแฮม (Lawrence A. Cunningham) จนไม่รู้จะเลือกอ่านเล่มไหนก่อนดี แต่หนังสือทุกเล่มที่ผมกล่าวมา ไม่มีเล่มไหนเลยที่ไม่เอ่ยถึงคุณค่าของเขา ชาร์ลส์ ที. มังเกอร์

วอเรนมักจะบอกว่า วิธีการที่ดีที่สุดในการเรียนรู้การลงทุนคือการอ่านหนังสือ อ่านรายงานประจำปี อ่านนิตยสารธุรกิจ อ่านทุกสิ่งทุกอย่างที่จะเอามือไปจับต้องได้เกี่ยวกับบริษัทและอุตสาหกรรมที่เราต้องการทราบ แล้วมังเกอร์ล่ะ เคยสอนวิธีการลงทุนตรงๆ แบบที่บัฟเฟตต์ชอบทำหรือเปล่า?

ผมจะตอบคำถามนั้นหลังจากที่ผมนำเสนอข้อมูลเล็กน้อยเกี่ยวกับชายคนที่นั่งข้างๆ วอเรนทุกครั้งในการประชุมผู้ถือหุ้น Berkshire Hathaway ประจำปี ยกเว้นเพียงปีเดียวคือในปี 2020 เนื่องจากเป็นปีแรกที่ COVID-19 ได้แพร่ระบาดในประเทศสหรัฐอเมริกา จนทำให้งานประชุมประจำปีที่ปกติแล้วมีผู้เดินทางจากทั่วทุกมุมโลกไปร่วมงานกว่า 40,000 คนในช่วงสุดสัปดาห์นั้น ต้องกลายเป็นการประชุมออนไลน์ไป และมีบัฟเฟตต์เพียงคนเดียวตอบคำถามที่ส่งมาจากทางบ้านผ่านการถ่ายทอดสดทาง Yahoo! Finance ในปีนั้น ชาร์ลส์ก็ได้จัดการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท Daily Journal Corporation ออนไลน์ เช่นเดียวกัน ซึ่งเราจะได้ทำความรู้จักกับบริษัทนั้นกันมากขึ้นในบทที่ 18 ของหนังสือเล่มนี้

ไม่ว่าคุณจะเป็นนักลงทุนที่มีประสบการณ์ หรือเป็นนักลงทุนมือสมัครเล่น ผมขอยืนยันว่าหนังสือเล่มนี้จะมอบสิ่งที่ไม่คาดคิดให้กับคุณอย่างแน่นอน คุณอาจต้องการเก็บหนังสือเล่มนี้เพื่อส่งต่อให้กับลูกๆ ในวันที่เขาเริ่มโตเป็นผู้ใหญ่ อาจส่งให้เพื่อนที่กำลังค้นหาเป้าหมายในชีวิต คุณอาจรู้สึกชีวิตตัวเองเป็น

เรื่องเศร้าเคล้าน้ำตา แต่หลังจากอ่านบทที่ 5 แล้ว อาจมีน้ำตาจริงๆ ที่ไหลออกมาเพราะรู้สึกเศร้าในเรื่องอื่นนอกจากชีวิตของตัวเองก็เป็นได้ สำหรับคนที่คาดหวังมากเกินไปว่าหนังสือเล่มนี้จะมอบวิธีการลงทุนที่สั้น กระชับ และใช้ได้กับทุกสถานการณ์ ผมอยากเชิญชวนให้คุณลดความคาดหวังนั้นลงมา เพียงเพื่อจะได้รู้สึกดีกับสิ่งที่จะได้สัมผัสอย่างใจกว้างมากขึ้น และขอเตือนเอาไว้ก่อนสำหรับนักอ่านที่อยู่นอกแวดวงการลงทุน คุณอาจมองโลกการลงทุนเปลี่ยนไป มองมากกว่าการซื้อ-ขายไปเพื่อให้ได้กำไรก่อนโตเพียงเท่านั้น ในขณะที่ผมเขียนคำนำอยู่นี้ ชาร์ลี มังเกอร์ มีอายุครบรอบ 98 ปีไปแล้ว แต่ไม่ว่าเวลาจะผ่านมากี่ปีหลังจากที่หนังสือเล่มนี้ออกสู่สายตาสาธารณะ คำสอนของชาร์ลียังคงเหมือนเดิม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการสร้างความมั่งคั่ง ความหมายของการไขว่คว้าอิสรภาพทางการเงินในแบบฉบับของเขา เรื่องครอบครัว และเรื่องการศึกษาที่ครอบครัวของเขาให้ความสำคัญมากที่สุด

เรื่องราวของชาร์ลีในหนังสือเล่มนี้เริ่มต้นตั้งแต่ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่ (Great Depression) เปลี่ยนผ่านไปสู่ช่วงสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและสงครามโลกครั้งที่สอง โลกก็ยังคงหมุนไปเรื่อยๆ ตลาดผ่านช่วงเวลาโศกหลังการหลั่งไหลของเม็ดเงินในช่วงสงคราม ทศวรรษที่ 1960 และพังลงอีกครั้งในช่วงทศวรรษที่ 1970 แล้วกลับมาบูมอีกครั้ง สิ่งที่เกิดขึ้นคือราคาหลักทรัพย์มีความผันผวนขึ้นๆ ลงๆ อยู่เป็นวัฏจักร แต่ประเทศสหรัฐอเมริกากลับมีความสามารถในการผลิตมากขึ้น ร่ำรวยมากขึ้น ชีวิตของชาร์ลียิ่งง่ายขึ้น ต้องผ่านเรื่องราววัยเด็กที่ดี และกลับมาเจ็บปวดในวัยหนุ่ม จากนั้นก็กลับมามีครอบครัวที่ขนาดใหญ่ขึ้นอีก ความมั่งคั่งระหว่างทางของเขามีทั้งขาขึ้นและขาลง ส่วนสิ่งที่มากขึ้นเรื่อยๆ และสำคัญที่สุดในชีวิตของเขาก็คือ ความฉลาดเท่าทันภูมิปัญญาระดับโลก (worldly wisdom) ที่เปลี่ยนวิธีคิดของ วอเร็น บัฟเฟตต์ ให้มองหาบริษัทในมุมมองที่ต่างออกไป

ผมพยายามเพิ่มเติมส่วนของคำอธิบายให้ละเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ไม่มากจนเกินไป เพื่อให้การอ่านหนังสือเล่มนี้ไหลลื่นและกลมกล่อมมากขึ้น สำหรับผู้อ่านที่อาจไม่คุ้นเคยกับมุกตลกแบบอเมริกัน ไม่คุ้นเคยกับสถานที่

ชื่อแปลกหู ภาษาละติน ข้อกำหนดทางกฎหมาย ประเภทของเรือ แม้กระทั่ง ประโยคที่ถูกดัดแปลงมา หากมีส่วนไหนที่ยังติดค้างคาใจ ผมยินดีที่จะช่วย ขยายคำอธิบายให้ท่านเพิ่มเติมได้อีก เพราะความตั้งใจของมังเกอร์อย่างที่เขาได้บอกกับ เจเน็ต โลว์ ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ ก็คือการนำเสนอแง่มุมต่างๆ ในชีวิตของเขาเป็นบทเรียนให้กับคนรุ่นต่อไป

มีอะไรบ้างที่เราสามารถเรียนรู้จากสิ่งที่มังเกอร์เรียกว่า ความฉลาดเท่าทันภูมิปัญญาในระดับโลก? หากคุณตั้งใจอ่านดีๆ จะพบว่าหลายๆ ประโยคที่เขาใช้ เป็นการสอนลูกๆ ลูกความ ลูกค้า คู่ค้า รวมถึงสอนบัฟเฟตต์ไปในตัวว่า สิ่งนั้นควรทำ สิ่งนั้นควรหลีกเลี่ยง สิ่งไหนเป็นเรื่องโง่เง่าที่ไม่ควรทำตามเลย ผมจะยกตัวอย่างสองคำก่อนตรงจุดนี้ก็แล้วกัน เพราะว่าเมื่อผู้อ่านได้พบเจอคำเหล่านั้นอีกครั้งจะระลึกได้ว่าสองคำนี้เป็นสิ่งที่เปิดโลกของผมขณะนั่งแปลอยู่

(1) ลอลลาพาลูซ่า (Lollapalooza)

(2) การคิดย้อนกลับ (Invert Thinking)

ขออนุญาตขยายความให้ผู้อ่านก่อนตรงนี้นิดหน่อยก็แล้วกันครับ ลอลลาพาลูซ่า คือปรากฏการณ์ที่แนวคิดสองอย่าง (หรือมากกว่านั้น) ทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นยิ่งใหญ่มากกว่าที่คาดคิด หรือกลับกันอาจ*แย่กว่าที่คาดคิด*ไปมากทีเดียว ส่วนการคิดย้อนกลับนั้น เป็นการใช้ประสบการณ์แก้ปัญหาพิชคณิต บางครั้งเราอาจพยายามแก้ปัญหาตรงหน้าแบบลุลูกเดียว เสียเวลาและพลังงานไปมากมาย แต่บางครั้งก็ง่ายกว่าในการพยายามมองปัญหาย้อนกลับ แทนที่จะถามตัวเองว่า “ตอนนี้ฉันควรทำอะไรก่อน” เปลี่ยนเป็น “ตอนนี้ฉันไม่ควรทำอะไรที่จะทำให้เสียเวลาและพลังงาน” จากนั้นค่อยๆ ตัดตัวเลือกที่ไม่ควรทำออก จนเหลือเพียงแค่กลุ่มของสิ่งที่ควรลงมือทำ

และย่อหน้าด้านบนคือการตอบคำถามของผมก่อนหน้านี้ว่า มังเกอร์ เคยสอนวิธีการลงทุนตรงๆ แบบที่บัฟเฟตต์ชอบทำหรือเปล่า? คำตอบก็น่าจะชัดเจนแล้วว่า เขาให้ความสำคัญกับการศึกษาแบบ “คิดต่อและประยุกต์ใช้เอาเอง” การที่คุณจะนำเรื่องเหล่านี้ไปใช้กับการลงทุนนั้น ไม่ง่าย แต่ก็ไม่ได้

ยากจนเกินความสามารถ หากลองพยายามคิด รวมทั้งอ่านสุนทรพจน์ของชาร์ลส์ที่ยกตัวอย่างการประเมินมูลค่า Coca-Cola ให้เราได้ดูจากชุดความคิดสั้นๆ ที่ยิ่งใหญ่เหล่านั้นในส่วนของภาคผนวก เนื่องจากหนังสือที่เขียนเกี่ยวกับมังเกอร์นั้นมีไม่มากนัก และผมขอบอกเลยว่าเล่มนี้ทำได้ละเอียดมากที่สุดเท่าที่เคยอ่านมา แม้จะไม่ครบถ้วนทุกสิ่งจนเปรียบได้กับ *Of Permanent Value* เวอร์ชันมังเกอร์ แต่นี่คือหนังสือที่ผมอยากส่งต่อให้กับคนอื่น เพื่ออ่านไว้เป็นบทเรียนชีวิตจริงๆ คุณสามารถหาสุนทรพจน์ของมังเกอร์อ่านเพิ่มเติมได้จาก *Poor Charlie's Almanack* โดย ปีเตอร์ ดี. คอฟแมนน์ (Peter D. Kaufman) หนังสือเล่มเล็กที่ดีพิมพ์เกี่ยวกับ “The Psychology of Human Misjudgement” ที่ชื่อว่า *Charlie Munger: The Complete Investor* ของเทรน กริฟฟิน (Tren Griffin) และหากคุณยังสงสัยว่ามีเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาระดับโลก (worldly wisdom) ที่สามารถศึกษาเพิ่มเติมต่อได้จากที่ไหน ผมขอแนะนำ *Seeking Wisdom: From Darwin to Munger* โดย ปีเตอร์ เบเวลิน (Peter Bevelin) ทั้งหมดนี้ครอบคลุมสุนทรพจน์การประยุกต์ปัญญาระดับโลก จิตวิทยา ความรู้วิทยาศาสตร์สายแข็ง วิทยาศาสตร์สายอ่อน และแน่นอนที่ขาดไม่ได้คือเรื่องการลงทุน

จะมีอะไรดีไปกว่าการปิดท้ายค่านำผู้แปลด้วยคำสอนเรื่องการไขว่คว้าหาอิสรภาพทางการเงินของ ชาร์ลส์ มังเกอร์ ผู้เป็นตัวเอกในเรื่องราวของเขาในหนังสือเล่มนี้ หลังอ่านจบคุณจะได้เข้าใจความสัมพันธ์ของ การตกปลาในถังไม้ ผู้หมวดกลอดซ์ แนนซีทั้งสองคน เรือคาตามารันลำยักษ์ ลูคัสเมีย เล็กซ์สตีดำ และรถฮาร์เลย์เดวิดสันแบบมีรถพ่วงข้าง ขอให้สนุกกับการเชื่อมโยงทุกสิ่งเข้าด้วยกันนะครับ เอาละ ผมขอตอบคำถามที่ว่า มังเกอร์มีแนวคิดเกี่ยวกับอิสรภาพทางการเงินอย่างไร? ผมขอยกส่วนหนึ่งในหนังสือมาเป็นคำตอบแล้วกันครับ

ชาร์ลส์ใช้ชีวิตตามกฎต่างๆ ที่เขาได้เรียนรู้มาจากการคลุกคลีกับปู่ของเขา... อย่างแรก วิธีที่มั่นคงที่สุดในการสร้างธุรกิจขึ้นมาคือการมุ่ง

เน้นไปที่การทำงานซึ่งอยู่บนโต๊ะอยู่แล้ว และอย่างที่สองคือการใช้จ่ายให้ต่ำกว่ารายได้ และสะสมเงินสดเป็นตังๆ เพื่อที่เงินนี้สามารถนำไปลงทุนสร้างความมั่งคั่งได้ในอนาคต

มังเกอร์หวังไว้ว่าจะใช้ความมั่งคั่งของเขา หลังจากที่รู้สึกปลอดภัยระดับหนึ่งแล้ว เพื่อที่เขาจะใช้ชีวิตตามแบบไฮดอลในวัยเด็ก เบนจามิน แฟรงคลิน “แฟรงคลินสามารถทำสิ่งต่างๆ เพื่อสังคมได้เพราะเขามีอิสรภาพ (ทางการเงิน)” มังเกอร์ตกผลึกได้ว่า การที่ใครสักคนจะมีความมั่งคั่งที่แท้จริงได้นั้น คนๆ นั้นจำเป็นต้องมีความเป็นเจ้าของในธุรกิจ

ผมหวังว่างานค้นคว้าของ เจเน็ต โลว์ ที่ร่วมทำกับ ชาร์ลี มังเกอร์ ในเล่มนี้จะสามารถเป็นบทเรียนชีวิตให้กับผู้อ่านได้อย่างที่พวกเขาตั้งใจไว้ ผมต้องขอขอบคุณทุกๆ คนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือแปลเล่มนี้ รวมถึงผู้อ่านทุกท่านด้วย หากคิดย้อนกลับ มองไปที่ประโยคแรกของบทนำ ผมคิดว่าคงไม่ผิดเท่าใดนักหลังจากผมได้อ่านหนังสือที่ท่านถืออยู่นี้จบเป็นครั้งแรก นอกจากบัฟเฟตต์แล้ว...

“ผมยังเป็นสาวก ชาร์ลี มังเกอร์” ด้วยครับ

ศักดิ์สิทธิ์ธิ์ แสงอรุณ

บทที่ ๑

การพาสานกันของพลังความคิด ที่เหนือธรรมดา

ผมคลุกคลีกับวอเรน (บัฟเฟตต์) มานานมาก จนผมคิดว่าผมเป็นเพียงแค่
คำอธิบายเพิ่มเติมของเขาเพียงเท่านั้นเอง

ชาร์ลส์ ที. มังเกอร์ กล่าวเมื่อตอนที่เขาได้ถูกใส่ชื่อลงไปครั้งแรก
ในรายชื่อชาวอเมริกันที่ร่ำรวยที่สุด
นิตยสาร Forbes ปี 1993

“ความเกี่ยวข้องกันมากที่สุดของฉันกับ ชาร์ลี มังเกอร์ นั้นแปลกมากทีเดียว” แคทธารีน เกรแฮม ผู้จัดพิมพ์ของ Washington Post ซึ่งเกษียณอายุไปแล้ว บอกว่า “ตอนแรกฉันเข้าไปขอคำปรึกษาเขา เพราะว่าฉันพบว่าตัวเองไม่เพียง แต่ต้องรับผิดชอบการบริหารบริษัท แต่ยังต้องรับผิดชอบต่อลูกค้าของธุรกิจต่างๆ กับหลายๆ อีกด้วย และจากการที่ฉันไม่มีประสบการณ์ใดๆ ฉันจึงไปขอคำแนะนำจากวอเรน และเขาก็ทำอย่างที่ชอบทำเป็นปกติ นั่นแหละ ‘นี่คือสิ่งที่ผมคิดนะ แต่ลองไปคุยกับชาร์ลีหุ้นส่วนของผมดู เขาเห็นด้วยกับสิ่งที่ผมคิดซะเป็นส่วนใหญ่’ ”

“ดังนั้น ฉันจึงไปคุยกับชาร์ลีที่สำนักงานของเขาในเมืองลอสแอนเจลิส ฉันคิดว่าเขาเป็นคนน่าสนใจและออกจะหลักแหลมมากทีเดียว แน่แน่นอนว่าฉันตั้งเป้าสมุดบันทึกสี่เล่มออกมาและเริ่มจดโน้ต เรื่องนี้ทำให้วอเรนขำระเบิดไปเลย! ทุกวันนี้เขายังล้อฉันเรื่องที่ฉันจดบันทึกคำคมของชาร์ลีอยู่ตลอด”

หลังจากที่ วอเรน บัฟเฟตต์ มหาเศรษฐีพันล้านนักการเงินจากเมืองโอมาฮา ได้จัดแจงให้เกรแฮมกับมังเกอร์มาเจอกัน เกรแฮมเล่าว่า “ชาร์ลีกับฉันได้มีโอกาสคุยโต้ตอบกันทางจดหมายอย่างมีชีวิตชีวาเป็นเวลานานเลย มันแปลกเกินไปมาก”

เกรแฮมเก็บแฟ้มเอกสารที่ใส่จดหมายเหล่านั้นไว้ และทบทวนพวกมัน ตอนที่เธอเตรียมเขียนชีวประวัติของตัวเอง เป็นหนังสือชื่อ *Personal History* ซึ่งในที่สุดงานเขียนเล่มนั้นก็ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ (Pulitzer)³ “ฉันมองดู

³ เป็นรางวัลที่ตั้งขึ้นเพื่อมอบแก่ผู้ได้รับเกียรติสูงสุดระดับชาติในวงกาสิ่งพิมพ์ การบรรลุความสำเร็จทางวรรณกรรม และการประพันธ์เพลง : ผู้แปล

จดหมายเหล่านั้นซึ่งเป็นการติดต่อหลักๆ ที่เราทำกัน ฉันจำไม่ได้ว่าทำไมเราถึงเริ่มต้นเขียน การคุยทางจดหมายพวกนี้ดำเนินไปเป็นเวลาประมาณ 10 ปี เป็นความรู้สึกที่เหมือนกับเราทั้งสองคนซึ่งจักกรยานโดยไม่ใช้มือจับ โชว์ออฟให้อีกคนดู เล่นมุกตลกกันไปมา”

เกรแฮมเป็นคนขี้อาย ชอบความสันโดษ เธอมักกังวลอยู่เสมอว่าสิ่งที่เธอพยายามทำอย่างที่สุดแล้วยังไงก็คงไม่ดีพอ ในที่สุดก็นึกขึ้นมาได้ว่าช่วงเวลาส่วนใหญ่นั้น “ชาร์ลีสักย៉ำให้ฉันแน่ใจว่า ฉันทำได้ดีกว่าที่คิดเอาไว้นะ”

“สิ่งที่ฉันแปลกใจมากก็คือ วิธีพูดของวอเรนกับชาร์ลีสเหมือนกันอย่างมากกับกะ ทั้งโทนเสียง ทั้งรูปแบบ ทั้งอารมณ์ขัน” เกรแฮมบอก “พวกเขาชอบหยอกเย้ากันและบางทีก็พูดแก้งกัน ในความคิดของฉัน พวกเขาทั้งสองคนเป็นการผสมกันของพลังความคิดที่เหนือธรรมดา”

“ผมได้ยินเรื่องเกี่ยวกับ ชาร์ลีส มังเกอร์ ในปี 1957” บัฟเฟตต์ที่ในอีกหลายปีถัดมากลายเป็นพลเมืองอเมริกันที่มั่งคั่งที่สุดอธิบาย “ตอนนั้นผมบริหารเงินในระดับที่เล็กจิ๋วมากอยู่ในเมืองโอมาฮา ประมาณ 300,000 ดอลลาร์ได้ ผมได้รับการแนะนำให้รู้จักกับชาร์ลีสผ่าน โดโรธี เดวิส (Dorothy Davis) ผู้เป็นภรรยาของ เอ็ดวิน เดวิส (Edwin Davis) นายแพทย์ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในเมือง ผมรู้จักพวกเขาและพวกเขาก็รู้จักครอบครัวของผม ผมไปหาพวกเขาที่ออฟฟิศ คุณนายเดวิสเฉียบคมมาก ผมอธิบายให้พวกเขาฟังว่าผมจัดการเงินอย่างไร แต่คุณหมอเดวิสไม่มีท่าทีสนใจเลย ตอนที่ผมพูดจบพวกเขาหารือกัน... จากนั้นก็ตกลงร่วมลงทุนเป็นเงิน 100,000 ดอลลาร์ ผมบอกกับหมอเดวิสว่า ‘คุณไม่เห็นตั้งใจฟังเลย ทำไมคุณถึงเอาเงินมาลงทุนกับผมล่ะ?’ เขาพูดว่า ‘เธอทำให้ฉันนึกถึง ชาร์ลีส มังเกอร์’ ผมบอกว่าผมไม่รู้จักชาร์ลีส มังเกอร์ หรืออ แต่ผมชอบเขาเข้าแล้วสิ”

ตอนที่มังเกอร์เติบโตในเมืองโอมาฮาช่วงทศวรรษที่ 1920 และ 1930 ครอบครัวเดวิสเป็นทั้งเพื่อนบ้านและเพื่อนสนิท คุณหมอเป็นคนประหลาดนิดๆ แต่ “หมอเป็นหนุ่มประหลาดที่มีความสามารถมาก และแน่นอน การ

ลงทุนกับบัพเฟตต์ไปได้สวยเลยสำหรับครอบครัวเดวิส” ชาร์ลิกกล่าว เงินก้อนที่ครอบครัวเดวิสมอบให้กับวอเรนคิดเป็นความมั่งคั่งส่วนใหญ่ของความมั่งคั่งสุทธิที่พวกเขามีในตอนนั้น

“เอ็ดดี้ เดวิส เคยเป็นคนประหลาดนิดๆ และความประหลาดนี้ยิ่งเพิ่มมากขึ้นตามอายุด้วย” บัพเฟตต์ก็เห็นเช่นเดียวกัน “ในที่สุดเขาก็เริ่มแก่เกินไปหน่อย ช่วงหลังๆ ตอนที่เขาเพิ่มเติมเงินลงทุนกับผม เขาเริ่มเขียนเช็คให้ ชาร์ลีมังเกอร์ ผมบอกเอ็ดดี้ว่า ‘ผมไม่ว่าอะไรคุณหรอกนะถ้าคุณสับสนระหว่างเราสองคนในหลายๆ สถานการณ์ แต่ช่วยออกเช็คให้กับ วอเรน บัพเฟตต์ เถอะ’ ”

สองปีหลังจากที่บัพเฟตต์ได้ยื่นชื่อชาร์ลิสเป็นครั้งแรก ทั้งสองคนก็ได้มาเจอกัน “ในปี 1959 ตอนที่พ่อของชาร์ลิสเสียชีวิต เขากลับมาเพื่อช่วยจัดการมรดก ครอบครัวเดวิสจัดแจงมือเย็นและนัดเราสองคนมาทานข้าว เราเข้ากันได้ดีแทบจะในทันทีเลย” บัพเฟตต์เล่า

ครอบครัวเดวิสที่วอเรนกล่าวถึงในตอนนี้อาจไม่คุ้นเคยกับภรรยาของเขา แต่เป็นลูกๆ ในครอบครัว เพื่อนเล่นของชาร์ลิสเมื่อตอนที่เขาเป็นเด็ก เด็กชายทั้งสองคน เอ็ดดี้กับนิล โทม่าเป็นหมอ และในตอนนั้นลูกสาวอีกคน วิลล่า เดวิส (Willa Davis) ได้แต่งงานกับนักธุรกิจชาวโอมาฮาชื่อ ลี ซีแมนน์ (Lee Seemann) นิลเป็นคนจัดแจงมือเย็นที่โอมาฮาคลับอันเก่าแก่ ปาร์ตี้ในวันนั้นมีทั้งวิลล่ากับ ลี ซีแมนน์, โจแอนกับ นิล เดวิส, ชาร์ลิสและวอเรน “มันเป็นความตื่นเต้นเร้าร้อนในทางที่ดี” วิลล่านึกถึงตอนนั้น

มังเกอร์เคยได้ยื่นคนอื่นกล่าวถึงวอเรนเช่นเดียวกัน แต่เขาไม่ได้มีความคาดหวังสูงเป็นพิเศษเท่าไรนักที่จะได้พบกัน “ผมรู้จักทุกคนในครอบครัวบัพเฟตต์ ยกเว้นวอเรน” ชาร์ลิกกล่าว มังเกอร์สังเกตเห็นอะไรบางอย่างในตัวชายหนุ่มที่สวมแว่นตาคนนั้นอย่างรวดเร็ว “เขาตัดผมหัวเกรียน ตอนนั้นวอเรนทำงานจากห้องเรียนกระจกในบ้านของเขา และนิสัยการกินของเขาคือเปิบซี่กับถั่วอบเกลือ และไม่กินผักเลย” ชาร์ลิสที่คิดว่าตัวเองเป็นกลางเกี่ยวกับเรื่องอาหารการกินยังบอกว่า “ขนาดผมยังประหลาดใจตอนนั่งดูวอเรนทานอาหารเข้าเลย”

ความคาดหวังอันน้อยนิดในการมาเจอกันของเขานั้นไม่เป็นไปอย่างที่คิดไว้ มังเกอร์ผู้ไม่ตัดสินอะไรง่าย ๆ ถึงกับอึ้งทีเดียว “ผมคงจะต้องพูดว่า ผมมองออกแทบจะทันทีว่าวอเรนเป็นคนน่าทึ่งขนาดไหน”

ชาร์ลีเริ่มถามคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่วอเรนทำเพื่อเลี้ยงชีพทันที และถามถึงวิธีการทำเงินว่าเขาทำอย่างไร เขาประทับใจมากกับสิ่งที่ได้ฟัง เป็นวันต่อมา ดิก ฮอลแลนด์ ที่เคยเป็นเพื่อนร่วมกันของทั้งสองคนสมัยเด็ก เชิญพวกเขาทั้งสองไปทานอาหารเย็นอีกครั้ง วอเรนในตอนนั้นอายุ 29 ปีและชาร์ลีอายุ 35 ปี ได้กล้าเข้าสู่บทสนทนาอันสุดลึกล้ำกัน ชาร์ลีติดพันกับสิ่งที่เขากำลังพูดอยู่ถึงขนาดที่เขาต้องยกมืออีกข้างขึ้นเพื่อหยุดคนอื่นจากการขัดขวางการสนทนาในตอนที่กำลังจะยกเครื่องดื่มขึ้นมาจิบ

จังหวะเวลานั้นเหมาะเจาะเสียเหลือเกินในการที่ทั้งสองคนนี้ได้มาเจอกัน พ่อผู้เป็นที่รักของชาร์ลีเพิ่งจะจากไป และ เบนจามิน เกรแฮม (Benjamin Graham) ครูผู้ฝึกสอนบัฟเฟตต์มาก็เพิ่งเกษียณอายุจากสายงานด้านการลงทุน และได้ย้ายจากเมืองนิวยอร์ก ไปอาศัยอยู่ที่เมืองลอสแอนเจลิสพอดี ขณะที่เกรแฮมมีความสนใจในปัญหาต่างๆ ในเรื่องของการลงทุนน้อยลง วอเรนรู้สึกหลงทาง เขาจำเป็นต้องมีแหล่งยึดมั่นความคิดและเสียงเรียกร้องในใจใหม่ มันอาจเป็นความบังเอิญพอดีเหลือเกิน เพราะมังเกอร์ดันไปเหมือนกับเกรแฮมในด้านกระบวนการคิดหลายๆ อย่าง... ทั้งเรื่องความซื่อสัตย์ ยึดอยู่กับความเป็นจริง อยากรู้อยากเห็นอย่างลึกซึ้ง และเป็นอิสระจากการรอบคอบความคิดตามประเพณีดั้งเดิม...ซึ่งนั่นดึงดูดความสนใจของวอเรนเอาไว้อยู่หมัดตั้งแต่ตอนเริ่มต้นพบกัน

“ผมคิดว่าชาร์ลีมะอะไรหลายๆ อย่างเหมือนกับ เบน เกรแฮม มากกว่าที่ชาร์ลีสิด” ลูอิส ซิมป์สัน (Louis Simpson) ประธานร่วมของ GEICO และชายผู้ที่ถูกเชื่อว่ายาคอยยืนหนุนหลังอยู่เป็นเบอร์สองหากบัฟเฟตต์หรือมังเกอร์ไม่สามารถบริหาร Berkshire Hathaway ต่อได้บอกเอาไว้ “ชาร์ลีเลือกใช้วิธีการต่างๆ แบบนักวิชาการ แต่ก็ยังมีความสนใจในเรื่องที่แตกต่างกันอีกหลายเรื่อง ดูได้จากการอ่านของเขา รสนิยมของเขาคือสิ่งที่ดีที่สุดจากทุกแวดวง”

บัฟเฟตต์ ผู้ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในฐานะของผู้มีใจยึดมั่นในเรื่องการลงทุนเพียงอย่างเดียว เห็นด้วยว่ามังเกอร์นั้นเหมือนกับเกรแฮมในเรื่องของความสนใจอันหลากหลาย “ความคิดของชาร์ลีโออดข้ามสิ่งต่างๆ ไปไกลกว่าที่ผมเป็น เขาอ่านชีวประวัติเยอะมาก อ่านเป็นร้อยๆ เล่มในแต่ละปี เหมือนเขากรอกมันเข้าปากแล้วจดจำพวกมันได้หมด”

เมื่อตอนที่ ฟิเดล คาสโตร (Fidel Castro) กุมอำนาจในคิวบาและ จอห์น เอฟ. เคนเนดี (John F. Kennedy) คนหนุ่มถูกเลือกให้เป็นประธานาธิบดีของสหรัฐ บัฟเฟตต์กับมังเกอร์ก็ได้เป็น “หุ้นส่วนทางความคิด” ไปเรียบร้อยแล้ว เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ต้องมีสัญญาหรือชื่อตำแหน่งใดๆ... อย่างน้อยก็ในตอนเริ่มต้น

มันเหมือนกับ “ความเป็นพี่น้อง (brother act)” มากกว่าการจัดการข้อตกลงทางธุรกิจ บัฟเฟตต์กล่าว อิงอยู่บนความไว้วางใจร่วมกันและความมั่นใจในตัวอีกฝ่าย มันเติบโตมากขึ้นจากการถกความคิดที่ละหวั่น การพบเจอกันทีละครั้ง ข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกันทีละอย่างสะสมกันมา

แม้ชาร์ลีโออาศัยห่างออกไปเพียงแค่นกบินจากบ้านของครอบครัวบัฟเฟตต์ในเมืองโอมาฮาและเคยทำงานในร้านค้าของครอบครัวบัฟเฟตต์เมื่อตอนเป็นวัยรุ่น อายุที่ห่างกันหกปีนี้ทำให้พวกเขาอยู่ในช่วงชีวิตวัยเด็กคนละยุคกัน แต่กระสวยแห่งโชคชะตายังไม่วายทำให้ทั้งสองคนกลับมาเชื่อมต่อกันทันที

“ถ้าคุณลองนึกถึงชาร์ลีสักบวเเรียนตอนเป็นเด็กๆ แล้วละก็ พวกเขาคงเหมือนกันมากๆ” มอลลี่ ลูกสาวคนโตของมังเกอร์ให้ข้อสังเกต “ผู้ปกครองเหมือนๆ กัน คุณค่าทางสังคมแบบเดียวกัน อาศัยในเมืองเดียวกัน แค่นี้ก็น่าจะทำให้คุณเป็นเพื่อนกันได้แล้ว”

มังเกอร์กับบัฟเฟตต์ยังมีสิ่งอื่นที่คล้ายกันอีก “ก็เหมือนกับบวเเรียน ผมมีความปรารถนาอันแรงกล้าที่จะรวยให้ได้” ชาร์ลีสู้เริ่มหาเงินช่วงแรกจากการเป็นนักกฎหมายกล่าว “ไม่ใช่เพราะผมต้องการเฟอร์รารีหลายๆ คัน ผมต้องการอิสรภาพต่างหาก ผมต้องการมันอย่างหิวกระหายเลยแหละ ผมคิด

ว่ามันน่าอายที่ต้องมานั่งสงบใจให้คนอื่นอยู่เรื่อย ๆ ผมไม่รู้ว่าจะไป
ความคิดนี้มาจากไหน แต่ผมมีมันอยู่ตั้งแต่จำความได้”

ชาร์ลส์ ที. มังเกอร์ เป็นรองประธานและเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่สุดอันดับที่สอง
ของหนึ่งในบริษัทโฮลดิ้งที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในโลก Berkshire Hathaway
Inc. เขายังดำรงตำแหน่งประธานของ Daily Journal Corporation สำนัก
หนังสือพิมพ์ในแวดวงกฎหมายที่ใหญ่ที่สุดในรัฐแคลิฟอร์เนีย และเป็นประธาน
ของ Wesco Financial Corporation บริษัทลูกที่ Berkshire Hathaway
เป็นเจ้าของอยู่ 80 เปอร์เซ็นต์ ยิ่งไปกว่านั้น มังเกอร์ยังเป็นผู้เข้าร่วมทำการ
กุศลทั้งหลายในเมืองลอสแอนเจลิสอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย เมื่อภาพของเขา
ปรากฏบนหน้าปกของนิตยสาร Forbes ฉบับปี 1996 ผู้คนทั่วไปก็เริ่มเข้า
ใจว่ามังเกอร์เป็นมากกว่าคนพูดตรงๆ ที่นั่งข้างบัฟเฟตต์ในงานประชุมผู้ถือหุ้น
Berkshire Hathaway

มังเกอร์ในวัย 76 ปี เป็นหนึ่งในผู้นำทางธุรกิจที่ฉลาดที่สุด เป็นนักวาง
กลยุทธ์ที่แสนสุดยอด และเป็นเอกเทศมากที่สุดในอเมริกา เขากล่าวไว้ว่า
เป้าหมายของเขาคือการอยู่ต่ำกว่าระดับความมั่งคั่งที่จะทำให้ถูกใส่ชื่อลงไป
ในรายชื่อผู้ที่ร่ำรวยที่สุดในอเมริกาของ Forbes นิดหนึ่ง เพราะมันจะช่วย
ให้เขาได้ยืนอยู่นอกแสงไฟ แต่กลยุทธ์นั้นดันใช้ไม่ได้ผล

ในปี 1998 ทรัพย์สินสมบัติของมังเกอร์ถูกคำนวณไว้ว่าเขาน่าจะมีความ
มั่งคั่งมากกว่า 1,200 ล้านดอลลาร์ ในรายชื่อผู้ร่ำรวยที่สุดในอเมริกา มังเกอร์
ถูกจัดอันดับถัดจากทายาทครอบครัวของ ลีวาย สเตราส์ (Levi Strauss)
และเขาถูกจัดอันดับเหนือกว่า ไมเคิล ไสส์เนอร์ (Michael Eisner) ประธาน
ของ Walt Disney Company, ทายาทโรงแรม William Barron Hilton และ
ที่น่าประหลาดใจที่สุดก็คือ เขาอยู่สูงกว่าเศรษฐีผู้มีอิทธิพลในอุตสาหกรรม
คอมพิวเตอร์แห่งเมืองซิลิคอนวัลเลย์ที่ชื่อ สตีเวน จ๊อบส์ (Steven Jobs)

ก็เหมือนกับ วอเร็น บัฟเฟตต์ มังเกอร์ไม่ได้รับสืบทอดความมั่งคั่งใดๆ มา
เลย เขาสร้างทรัพย์สินสมบัติขึ้นมาจากความตั้งใจอันแน่วแน่และความมีไหวพริบ

ด้านธุรกิจของเขา

“แม้ไม่มีเงินทองตกทอดมาถึง ครอบครัวของเราก็ได้ให้การศึกษาที่ดีกับผมและเป็นตัวอย่างที่ยอดเยียมว่าควรประพฤติตัวอย่างไร ในท้ายที่สุดแล้วสิ่งนั้นมีค่ามากกว่าเงินซะอีก” มั่งเกอร์อธิบาย “การถูกล้อมรอบด้วยค่านิยมที่ถูกต้องตั้งแต่ตอนเริ่มต้นของชีวิตเป็นคุณสมบัติที่เหลือคณานับ วอเรนก็ได้รับสิ่งนั้นมา และมันยังนับเป็นข้อได้เปรียบทางการเงินด้วย ผู้คนสรรเสริญวอเรนส่วนหนึ่งเพราะเขาคือสมาชิกตระกูลบัฟเฟตต์และใครๆ ก็ไว้วางใจครอบครัวบัฟเฟตต์กันทั้งนั้น”

มีข่าวลือหนาหูทั่วโลกสะพัดจากกลุ่มแฟนคลับของบัฟเฟตต์ว่า มั่งเกอร์อาจเป็นพ่อมดที่อยู่เบื้องหลังบัลลังก์ของ Berkshire Hathaway โฮเวิร์ดบัฟเฟตต์ (Howard Buffett) ลูกชายคนโตของวอเรนเคยบอกเอาไว้ว่าพ่อของเขาเป็นคนฉลาดที่สุดอันดับที่สองที่เขาเคยรู้จัก ชาร์ลลีคือที่หนึ่ง แน่นนอนว่าความขี้เล่นของบัฟเฟตต์ยิ่งทำให้มั่งเกอร์ดูขลังมากขึ้นอีก “ชาร์ลลีเป็นคนพูดผมแค่ขยับปากเฉยๆ” บัฟเฟตต์เคยบอกในงานประชุมประจำปี Berkshire Hathaway

มีอยู่ปีหนึ่ง บัฟเฟตต์ตอบคำถามของผู้ถือหุ้น จากนั้นส่งต่อคำถามให้กับมั่งเกอร์ เขาตอบกลับอย่างรู้ๆ กันว่า “ผมไม่มีอะไรจะเสริม (nothing to add)” บัฟเฟตต์ที่ชอบแกล้งมั่งเกอร์อย่างไร้ปราณี หัวเราะไปด้วยแล้วพูดว่า “บางครั้งเขาก็หักออก (subtract) ด้วยนะ”

วอเรนกับชาร์ลลีจัดงานรื่นเริงในงานประชุมประจำปีของ Berkshire Hathaway พวกเขายังทำการพรรณนาปรัชญาในการดำเนินธุรกิจและการลงทุนของหนึ่งในบริษัทสัญชาติอเมริกันซึ่งถูกพูดถึงมากที่สุดแต่มีความเข้าใจมันน้อยที่สุดอย่างระมัดระวังอีกด้วย แต่ช่วยไม่ได้ที่บัฟเฟตต์จะเป็นดาวเด่นในงานนี้และบุคลิกของเขายังเอาแสงไฟทั้งหมดไปด้วย ชาร์ลลี มั่งเกอร์ ทำหน้าที่ของเขาได้อย่างสมบูรณ์แบบในการเป็นคู่หูอารมณ์ร้าย และอันที่จริงดูเหมือนว่าเขาจะเพลิดเพลินไปกับบทบาทของการเป็นคนกำปั้นทุบดิน

“แต่ชายคนที่คุณเห็นว่านั่งอยู่ข้างๆ วอเรนนั้น ไม่ใช่ชาร์ลลีหรอก นั่นเป็น

ภาพลวงที่เขาสร้างขึ้นมา” ฮาล บอร์ธวิก (Hal Borthwick) ลูกเลี้ยงของ มังเกอร์ ผู้เป็นทนายความในเมืองลอสแอนเจลิสอธิบาย “มันก็จริงที่บางที่เขา ไม่ได้มีอะไรจะเสริมมากนัก และเขาก็แค่อยากเข้าไปคำถามอื่น ผมคิดว่าเขา พูดเก่งกว่านี้เมื่อคุยกับคนกลุ่มเล็กๆ มากกว่าการพูดกับฝูงชนขนาดใหญ่ แต่นั่นไม่ใช่ชาร์ลี แล้ว ชาร์ลส์ ที. มังเกอร์ ตัวจริงเป็นใครกันล่ะ?”

สำหรับบอร์ธวิกแล้ว ชาร์ลีเป็นพ่อเลี้ยงที่อุทิศตนอย่างมาก เป็นผู้คอย ฝึกสอนแนะนำและเป็นคนที่ใช้ชีวิตเหมือนกับการออกผจญภัยจริงๆ

สำหรับนิตยสาร *Forbes* มังเกอร์เป็นดังคาบปลายแหลมที่ทำให้ภาพพจน์ ติดดินของบัฟเฟตต์นั้นน่าเชื่อถือ “สไตล์ที่ออกจะร้ายๆ หน้อยของเขาทำให้ บัฟเฟตต์ดูน่าจะเป็นคุณผู้ชายแสนอ่อนโยน (Mr. Nice Guy) ได้ง่ายๆ”

สำหรับอดีตผู้บริหารระดับสูงของ Salomon Brothers Inc. เขาเป็น สมาชิกในคณะกรรมการที่ดีอร์ันผู้มองเห็นเล่ห์กลค่าหลอกลวงได้อย่างรวดเร็ว และดึงดันให้หน่วยงานกำกับดูแลจากรัฐและสาธารณชนได้รับฟังคำอธิบาย ถึงความสำนึกผิดทุกรายละเอียด จากกรณีที่เขาไปมีส่วนร่วมในการซื้อขาย พันธบัตรสหรัฐอย่างผิดศีลธรรม แม้ว่าธุรกิจการซื้อขายพันธบัตรกำไรงาม ของ Salomon จะต้องถูกเอาไปแขวนบนเส้นด้ายก็ตาม

สำหรับสำนักงานกฎหมายเล็กๆ แต่มีชื่อเสียงโด่งดังในเมืองลอสแอนเจลิส Munger, Tolles & Olson มังเกอร์เป็นดั่งแม่เหล็กทรงพลังดึงดูดลูกค้าจาก บริษัทน้ำมัน บริษัทให้บริการสาธารณะ และบริษัทต่างๆ หลายทศวรรษที่แล้ว มังเกอร์ได้นำลูกค้ากลุ่มเล็กๆ และบริษัทที่เชื่อมโยงกันอย่างหลวมๆ กลุ่มหนึ่ง เข้ามาเป็นลูกความของสำนักงาน ซึ่งในเวลาต่อมากลุ่มนี้กลายเป็น Berkshire Hathaway อย่างที่เห็น

สำหรับผู้สนับสนุนสิทธิสตรี มังเกอร์เป็นดั่งฮีโร่... เป็นตัวเร่งที่ในหลาย ปีก่อน เขาได้จุดประกายการเคลื่อนไหวให้การทำแท้งเป็นเรื่องถูกกฎหมาย ในสหรัฐอเมริกา

สำหรับผู้ต่อต้านสิทธิในการทำแท้ง มังเกอร์เป็นศัตรูตัวร้ายที่มีพลัง อำนาจมาก เป็นหนึ่งในคนที่ควรจับตามองอยู่ตลอดเวลา

สำหรับ โรเจอร์ เอ็ม. เกรซ (Roger M. Grace) ผู้จัดพิมพ์ของสำนักหนังสือพิมพ์ Metropolitan News ขนาดจิ๋วในเมืองลอสแอนเจลิส มังเกอร์คือมหาเศรษฐีพันล้านนักบลูส์ที่ใจใจใช้ Daily Journal Corporation ของเขาในการกินรวบตลาดสิ่งพิมพ์แวดวงกฎหมายในรัฐแคลิฟอร์เนียแต่เพียงผู้เดียว

สำหรับคู่หูเล่นไพ่บริดจ์ของเขา รวมไปถึงเพื่อนเล่นบริดจ์ของบัพเฟดต์ แครอล ลูมิส (Carol Loomis) บรรณาธิการนิตยสาร *Fortunes*, โอติส บูธ (Otis Booth) มหาเศรษฐีพันล้านในเมืองลอสแอนเจลิส, บิล เกตส์ (Bill Gates) ผู้ก่อตั้ง Microsoft และ จอร์จ เบิร์นส์ (George Burns) นักแสดงตลกที่จากไปแล้ว เขาเป็นนักเล่นไพ่บริดจ์ที่ดี ซึ่งจะดีกว่านี้ได้อีกหากเขาไม่คล้อยเข้าสู่พฤติกรรมที่ไม่ธรรมดาอยู่บ่อยๆ คู่หูของเขาในบางครั้งก็มีปัญหาในการทำความเข้าใจว่าทำไมเขาถึงต้องแบบบั้นหรือเล่นการ์ดใบนั้น ไม่ว่าจะอย่างไรโดยปกติแล้วเขามักทำตามตรรกะอันเรียบง่ายในแบบฉบับของเขาเอง

สำหรับเจ้าของเรือและช่างต่อเรือทั้งหลาย มังเกอร์เป็นชายผู้ตื่นเต้นกับไอดีเยสสุดเจ๋งของยานพาหนะทางน้ำ และเป็นคนที่น่าชักชวนให้มาสนับสนุนโครงการต่อเรือให้ “พ่อของฉันสนับสนุนทุกคนที่มีแนวคิดแปลกใหม่สำหรับการต่อเรือ” มอลลีบอก

สำหรับ เจมส์ ซิเนกัล (James Sinegal) ซีอีโอของ Costco เครือบริษัทค้าปลีกรูปแบบโกดังที่ชาร์ลีนั่งอยู่ในตำแหน่งกรรมการ มังเกอร์เป็นหนึ่งในนักธุรกิจที่มีเครือข่ายคนรู้จักดีที่สุดในประเทศ เมื่อตอนที่เขาพบชาร์ลิสเพื่อขอให้เขามาทำงานเป็นกรรมการของ Costco ทั้งสองคนได้ไปรับประทานอาหารกลางวันที่สโมสรทางธุรกิจที่ทรงคุณค่าที่สุดในใจกลางเมืองลอสแอนเจลิสชื่อว่าแคลิฟอร์เนียคลับ “มีคนไปทานอาหารกลางวันเยอะเลย” ซิเนกัลนึกถึงวันนั้น “ผมคิดว่าทั้ง 400 คนในนั้นรู้จักชาร์ลิส”

ครั้งแรกของการเข้าประชุมคณะกรรมการที่ Costco ของมังเกอร์ในปี 1977 ซิเนกัลเริ่มแนะนำเขาให้รู้จักกับคณะกรรมการคนอื่นๆ นักเคลื่อนไหวทางการเมืองดาวเด่น จิล ริคเคิลเฮาส (Jill Rickleshaus) กลับกลายเป็น

ว่ามังเกอร์กับริคเคิลฮอสเคยพบกันเมื่อนานมาแล้ว “คุณไม่เคยซื้อว่าชาร์ลิสรู้จักใครบ้างละสิ” ซิเนกัลบอก

เพื่อน ๆ หลายคนของมังเกอร์มีทั้ง บิล เกตส์, เนธาน เมียร์โวลด์ (Nathan Myhrvold) (ผู้เคยเป็นนักคิดแห่งอนาคตของ Microsoft), แจ็ค เวลช์ (Jack Welch) ประธาน General Electric, คาร์ล่า แอนเดอร์สัน ฮิลล์ (Carla Anderson Hills) อดีตตัวแทนกรมธุรกิจการค้าแห่งสหรัฐ, ริชาร์ด รือออร์แดน (Richard Riordan) นายกเทศมนตรีเมืองลอสแอนเจลิส และสมาชิกสภาผู้แทนฯ สมาชิกวุฒิสภา และประธานาธิบดีอีกหลายๆ คน

ในความเหมือนกันอย่างที่มีมองเห็นได้ บัฟเฟตต์กับมังเกอร์ยังมีบางอย่างที่ต่างไปจนถึงตรงข้ามกันอยู่ด้วยในบางเรื่อง ในขณะที่บัฟเฟตต์ใช้ภาษาเรียบง่าย เล่าเรื่องแบบชาวบ้านๆ และใช้การสมมติเปรียบเทียบอย่างการเล่านิทาน มังเกอร์ไม่ชอบใช้คำเรียบๆ ในการเล่าแนวคิดที่ซับซ้อน หากเขาสามารถหาคำศัพท์สูงๆ แทนที่เขาจะใช้คำง่ายๆ มังเกอร์ไม่เคยลังเลใจที่จะพ่นมันออกมาเลย ขณะที่บัฟเฟตต์ไม่ใส่ใจเรื่องเสื้อผ้าเท่าไร มังเกอร์กลับเป็นนักแต่งตัวที่ต้องดูดี บัฟเฟตต์ยังคงอาศัยอยู่ในบ้านหลังแรกที่เขาได้ซื้อไว้และได้ทำการต่อเติมเพียงไม่กี่ครั้งในหลายปีที่ผ่านมา มังเกอร์รักสถาปัตยกรรม และเป็นเจ้าของบ้านจำนวนเจ็ดหลังถ้วน และท้ายที่สุด มังเกอร์เป็นรีพับลิกันที่เด็ดเดี่ยว ส่วนบัฟเฟตต์เรียกตัวเองว่า “ส่วนใหญ่ผมเป็นเดโมแครต”

ชีวิตส่วนตัวของมังเกอร์นั้นยากลำบาก และในบางขณะจะเรียกว่าโศกนาฏกรรมก็ยังได้ เงินไม่ได้ลอยมาหาเขาอย่างง่ายดายเหมือนกับที่บัฟเฟตต์เป็น ถึงอย่างนั้นด้วยความที่มีคู่กัลยาณมิตรที่ดี อย่างเช่น บิล เกตส์ และพอล อัลเลน (Paul Allen) ผู้ก่อตั้งบริษัท Microsoft, อะคิโอะ โมริตะ (Akio Morita) และ มาซารุ อิบุกะ (Masaru Ibuka) แห่ง Sony Corporations หรือแม้กระทั่งผู้ฝึกสอนบัฟเฟตต์ในช่วงเริ่มแรกอย่าง เบน เกรแฮม กับหุ้นส่วนของเขา เจอร์รี นิวแมน (Jerry Newman) ...มักมีบางอย่างร่วมกันอยู่เป็นตั้งเวทมนตร์ในความสัมพันธ์ของพวกเขา แต่ละคนมีความสามารถพิเศษเฉพาะตัว แต่ละคนได้รับความมั่งคั่งมากมายและใช้ชีวิตได้อย่างน่าสนใจในแบบ

ของพวกเขา แต่ทุกคู่ต่างมีช่องว่างของบุคลิกหรือทักษะที่สามารถเติมเต็มได้ โดยอีกคนหนึ่ง ทั้งสองเป็นคู่หูได้ดีกว่าการฉายเดี่ยว อย่างที่มังก์เกอร์มักพูดอยู่เสมอว่า คุณสามารถได้ผลลัพธ์แบบ “ลอลลาพาลูซ่า (Lollapalooza)”⁴ เมื่อคุณจับคู่ปัจจัยที่เข้ากันได้ดีมาไว้ด้วยกัน

บัพเฟตต์ได้รับการฝึกฝนด้านธุรกิจและการเงินมาตามครลอง แต่ไม่ได้รับการฝึกมาในด้านกฎหมาย มังก์เกอร์ทำหน้าที่เป็นทนายความให้กับบริษัท และนั่นทำให้เขามีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ แต่ถึงอย่างไร เขาก็ยังมีอีกหลายอย่างให้เรียนรู้ในฐานะนักลงทุนอาชีพ

“คุณรู้จักจำนวนเก่าๆ ว่าข้าวตรงข้ามกันดึงดูดกันไหม?” มังก์เกอร์กล่าว “จริงๆ แล้ว ข้าวตรงข้ามไม่ดึงดูดกันหรอกนะ ทุกๆ คนที่เข้ามามีส่วนร่วมในงานอันซับซ้อนจำเป็นต้องมีเพื่อนร่วมงาน ความมีวินัยในการแสดงความเห็นของคุณให้เข้ากันกับคนอื่นได้นั้น เป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากทีเดียว”

ในตัวมังก์เกอร์ บัพเฟตต์พบว่าเขาเป็นบุคคลที่ร่วมแบ่งปันคุณค่าและเป้าหมายในแบบเดียวกันกับเขา และเป็นคนที่เขาสามารถคุยเรื่องซับซ้อนในระดับเดียวกันได้

หนึ่งในสิ่งที่เหมือนกันที่สุดระหว่างชายสองคนนี้ก็คือนิสัยของพวกเขานั่นเอง เหมือนกับชาวมิสซิสซิปปีทั้งหลาย พวกเขาเรียนรู้ที่จะอดทนต่อความไม่สะดวกสบาย ความเครียด สิ่งประหลาดใจ และแม้กระทั่งความโศกเศร้า ด้วยการเล่นมุกตลก นิสัยขันช่วยทำลายความตึงเครียดลงไป นำมาซึ่งแนวป้องกันทางจิตวิทยา และอนุญาตให้พวกเขายืนยันจุดยืนของตัวเองได้ในสถานการณ์ต่างๆ

มังก์เกอร์เป็นคนพาทั้งเพื่อนและนักลงทุนทั้งหลายเข้ามา ถึงบัพเฟตต์จะสืบทอดกลุ่มเพื่อนจากอดีตกลุ่มนักลงทุนของ Graham-Newman และยุ่งอยู่กับการระดมเงินจากชาวเนบราสก้า มังก์เกอร์ก็ไปบอกเล่าเกี่ยวกับทักษะของบัพเฟตต์ในแคลิฟอร์เนีย นำเงินเข้ามาอีกหลายล้านดอลลาร์ในกองกลาง

⁴ มีอธิบายเพิ่มเติมในภาคผนวกในเรื่อง Practical Thought About Practical Thought : ผู้แปล

สำหรับการลงทุนของเขา หากมองภาพให้ใหญ่มากกว่านั้น ความสำเร็จของ Berkshire ในช่วงแรกๆ นั้นมีเหตุมาจากการควบรวมกับ Blue Chip Stamps, See's Candy และบริษัทอื่นๆ ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งส่วนมากแล้วถูกค้นพบโดย ชาร์ลี มังเกอร์ กับเหล่าเพื่อนฝูงนักลงทุนในแวดวงฝั่งเวสต์โคสต์

เหมือนกับที่มังเกอร์มองว่านิสัยเลือกอาหารการกินของบัฟเฟตต์นั้นดูน่าตลก บัฟเฟตต์ก็เข้าใจลักษณะนิสัยของมังเกอร์ที่แปลกประหลาดเช่นกัน ในปี 1967 หนึ่งในการลงทุนร่วมกันช่วงแรกๆ ของพวกเขา มังเกอร์กับบัฟเฟตต์ไปนิวยอร์ก เพื่อซื้อบริษัทเล็กๆ บริษัทหนึ่งที่ชื่อว่า Associated Cotton Shops บัฟเฟตต์จำได้ว่าการกำลังเดินไปตามถนนสายหนึ่งในเมืองแมนฮัตตันกับชาร์ลีคุยกันเรื่องข้อตกลงทางธุรกิจ ทันใดนั้นบัฟเฟตต์หันมองไปรอบๆ และพบว่าตัวเองกำลังพูดอยู่คนเดียว ชาร์ลีหายไปแล้ว! ตอนหลังบัฟเฟตต์ถึงมารู้ว่ามังเกอร์เพิ่งนึกขึ้นได้ว่าเขาต้องไปขึ้นเครื่องบิน จึงเดินออกไปเฉยๆ ซะอย่างนั้น

แม้ว่ามังเกอร์จะมีความปุปป๊อปที่ไม่น่าพิสมัยเท่าใดนัก บัฟเฟตต์บอกว่า “เขาเป็นเพื่อนที่ดีมาก ถึงไม่มีความอ่อนโยน ไม่มีทิพาท่าที่ฉาบฉวย แต่ทั้งหมดนั้นเป็นของจริง เราไม่เคยเถียงกันสักครั้งเดียว เราคิดเห็นไม่ตรงกันในบางครั้งและเราทำหลายๆ สิ่งร่วมกัน แต่ไม่เคยมีเลยสักครั้งเดียวที่เราโกรธกันหรือกวนประสาทกันหรืออะไรเทือกนั้น ถ้าคุณคุยเกี่ยวกับแนวคิดต่างๆ เขาจะไม่นำอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ถ้าเขามีข้อเท็จจริงหรือเหตุผลที่เหนือกว่า เขาจะไม่ยอมใครทั้งนั้น เราต่างคิดกันว่าอีกฝ่ายหนึ่งควรค่าที่จะตั้งใจฟัง”

มังเกอร์ยืนยันกรานว่า ชีวิตของเขา “ไม่ใช่เรื่องยิ่งใหญ่อะไรนัก... อาจเล่ายืดยาวได้ แต่คงน่าเบื่อไปสักหน่อย การจะเป็นที่หนึ่งให้ได้ คุณต้องจัดการตัวเองให้เรียบร้อยซะก่อน อย่าเอาตัวเข้าไปอยู่ในจุดที่จะทำให้ชีวิตถอยหลัง ผมเป็นชายคนหนึ่งที่มีคุณปู่เป็นทั้งนักกฎหมายและเป็นอัยการ ผมรีบเร่งเข้าเรียนในโรงเรียนกฎหมายฮาร์วาร์ดทันทีหลังจากจบสงครามโลก ตัวผมเองมีความตั้งใจที่จะเข้าไปทำธุรกิจที่แตกต่างกันหลายอย่าง และผมมักจะเข้าไปในธุรกิจของกัลยาณมิตร แต่ดันทำได้ดีกว่าเขาซะอย่างนั้น เหตุที่ทำให้เกิดผลแบบนี้

ได้นะเหรอ? ผมว่ามันเป็นเพราะการรู้จักเรียนรู้ด้วยตัวเอง... การฝึกวินัยทางความคิด เป็นแนวคิดที่ยิ่งใหญ่และใช้ได้ผลจริงๆ”

เรื่องราวชีวิตของมังเกอร์เปิดเผยแนวคิดที่ยิ่งใหญ่อยู่หลายครั้ง แต่บางทีก็ดูเหมือนไม่ได้จัดแจงไว้อย่างเป็นระเบียบเท่าไร แนวคิดเหล่านี้ใช้ได้ดีกับชีวิตของเขา เช่น ใช้ชีวิตให้ต่ำกว่ารายรับของคุณและเก็บออมเพื่อที่คุณสามารถเอาไปลงทุนได้ เรียนรู้สิ่งใดๆ ก็ตามที่คุณจำเป็นต้องรู้ อย่างที่บัฟเฟตต์ชอบพูดเอาไว้ “ถ้ามันน่าเบื่อล่ะก็ คุณมาถูกทางแล้ว”

วอเร็น บัฟเฟตต์ มักจะให้คำแนะนำกับนักเรียนระดับวิทยาลัยทั้งหลาย ให้พัฒนานิสัยที่ถูกต้องทั้งด้านความคิดและพฤติกรรมตั้งแต่ช่วงต้นของชีวิต เนื่องจากช่วงเวลาส่วนใหญ่แล้วผู้คนปฏิบัติตามนิสัยที่มีกันทั้งนั้น นี่เป็นแนวคิดที่ยิ่งใหญ่เรื่องหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนจากมังเกอร์... คุณต้องทำตัวให้น่าเชื่อถืออยู่เสมอ “การประพฤติตัวของคุณ ณ จุดหนึ่งในชีวิต” เขากล่าว “จะช่วยให้คุณได้อย่างน่าประหลาดใจในภายหลัง”

บทที่สอง

ทะเลสาบ... สถานที่ซึ่งนิยามความเป็นมังเกอร์

มันมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่สำคัญมากกว่าเรื่องเงิน แม้จะพูดอย่างนั้นก็เถอะ
คนบางคนก็ยังสับสนอยู่ ผมเล่นกอล์ฟกับชายคนหนึ่งทีบอกว่า “สุขภาพมันดี
ตรงไหน? คุณซื้อเงินด้วยสุขภาพไม่ได้หรอก”

ชาร์ลี มังเกอร์

มันคือหน้าร้อนสุดท้ายของศตวรรษที่ 20 ชาร์ลีสกับ แนนซี มังเกอร์ ปีนออกมาจากเรือยนต์เพื่อขึ้นไปบนท่าเรือที่บ้านของพวกเขาบนสตาร์ไอส์แลนด์ (Star Island) ที่ตอนนั้นมีแต่เสียงคุยกะฉ่อน เสียงหัวเราะขำขันกันของลูกๆ และหลานๆ เด็กน้อยหัวสีเหลืองทองอายุสามขวบพูดว่า “ใจคุณปู่ ใจคุณปู่” และเมื่อชาร์ลอตต์ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียกร้องความสนใจจากชาร์ลีส เธอจึงคว้ามือของเขาและเดินข้างๆ เขาเงิบๆ ไม่กี่นาทีถัดมาชาร์ลีสเริ่มคุยกับเด็กน้อย เหมือนกับว่าเขารับรู้ตลอดมาว่าเธออยู่ตรงนั้น ชาร์ลอตต์หน้าบาน เห็นได้ชัดว่าเธอดีใจที่กลยุทธ์ของเธอได้ผล นี่คือการครบครวนขนาดใหญ่ และการแข่งขันกันเพื่อแย่งชิงความสนใจจากผู้อาวุโสเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปกติ

ลูกสะใภ้ของมังเกอร์ที่ชื่อซาราห์ตะโกนออกมาจากครัว “ชาร์ลีส วอเรน ไทรมา ไทรกลับมาด้วยค่ะ”

“โอเค” ชาร์ลีสตะโกน แต่แทนที่จะไปโทรศัพท์ เขาหันไปสั่งให้ลูกชายของเขาคุยกับผู้ดูแลบ้าน เฟลิเป เวลัสเกซ (Felipe Velasquez) ว่าให้นำกระเป๋าท่างๆ (รวมไปถึงกระเป๋าคู่เก้งก้างซึ่งใส่เบ็ดตกปลาเอาไว้) ไปเก็บที่ตรงไหน

เฟลิเปแบกของขึ้นมามากอย่างทะมัดทะแมง กล่องเหยื่อพลาสติกที่ถูกเช็กเป็นกระเป๋าดูทางตอนที่ยังมีมังเกอร์ขึ้นเครื่องเดินทางสามเที่ยวจากการไปเยี่ยมเพื่อนๆ ที่รัฐเมน ไปถึงเมืองเบมิดจิ สนามบินที่ใกล้บ้านริมทะเลสาบของครอบครัว มังเกอร์มากที่สุด ทางตอนเหนือของรัฐมินิโซต้า “ดูสิ” เฟลิเปยิ้มยิงฟันด้วยความดีใจ “ไม่มีรอยบุบสักริด!” ในกล่องนั้นเต็มไปด้วยเหยื่อล่อคอลเลคชั่นใหม่ของ ชาร์ลีส มังเกอร์ มหาเศรษฐีพันล้านอย่างเป็นทางการ ณ เวลานั้น

สิ่งมาจากรายการตกปลาในที่วิ

เมื่อความรู้สึกและความตื่นเต้นเล็กน้อยในการมาถึงทะเลสาบแคส (Cass Lake) ของเขากลับเข้าสู่ระดับปกติแล้ว ชาร์ลส์มุ่งไปที่โทรศัพท์เพียงเครื่องเดียวในบ้าน ซึ่งแขวนอยู่บนผนังห้องครัว มีกวนลูกๆ ที่โตเป็นผู้ใหญ่แล้ว (นำโดยซาร่าห์ ที่เป็นเชฟมืออาชีพ) กำลังเตรียมอาหารเย็นสำหรับสมาชิกครอบครัวรวมแล้วเกือบสามสิบคนและเพื่อนๆ ส่วน แมรี มาร์กอต (Mary Margot) หลานสาวที่ใกล้ชิดเป็นวัยรุ่น ก็กำลังปอกแครอทอย่างเอาเรื่องเอาจัง เธอเงยหูฟังเกี่ยวกับหริปกปลาในทุกๆ ขณะ แมรีหลงรักการตกปลาและกระสับกระส่ายอยากออกไปทะเลสาบกับปู่ของเธอ

ชาร์ลส์มองไปรอบๆ ห้องครัว ทำท่าเหมือนกับกำลังพิจารณาความเหมาะสมในการเริ่มบทสนทนาที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัวกับเพื่อนผู้เป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจของเขา ชายผู้ร่ำรวยอันดับที่สองของโลก วอเร็น บัฟเฟตต์ พ่อมดหลักทรัพย์ในโลกการลงทุน แนนซี มังก์เกอร์ เดินทางมาหาสามีของเธอเพื่อช่วยบอกว่า “นี่มันโทรศัพท์แบบเดินคุยไปด้วยได้นะชาร์ลส์ ยกมันไปในที่ๆ คุณอยากคุยและกดเบอร์โทรเลย” เหมือนว่าเขาจะไม่ค่อยมั่นใจว่าเจ้าโทรศัพท์นี้จะทำงานระยะไกลได้หากอยู่นอกบ้านหรือห้องนอนที่ชั้นบน ชาร์ลส์เดินไปหลบที่มุมหนึ่งห่างไปเล็กน้อยในห้องรับแขก และลงมือกดเบอร์โทรซึ่งเขาจำได้ขึ้นใจ ความอลหม่านดำเนินไปอย่างต่อเนื่องรอบๆ บ้าน ในขณะที่ชาร์ลส์นั่งเหมะลงไปบนเก้าอี้หุ้มนวมเพื่อคุยกับวอเร็น

“พิมพ์ พิมพ์ พิมพ์”

เงิบ

“พิมพ์ พิมพ์”

เงิบ

“เรื่องราคาใช้ใหม่ที่กวนใจนายอยู่?” ชาร์ลส์ถาม

เงิบ

“ถ้านายรออีกสักพัก ฉันคิดว่านายจะได้ราคาที่ต้องการ”

เงิบ “โอเค” กรีก

แม้ว่าเรื่องราวของชาร์ลิสจะเริ่มต้นในเมืองโอมาฮา รัฐเนบราสก้า ในวันที่ 1 มกราคม ปี 1924 แต่เห็นได้ชัดเลยว่าเขายกให้สตาร์โฮสแลนด์เป็นบ้านที่แท้จริงของเขา มันคือสถานที่ที่เขาได้ผูกปมเชื่อมระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคตเอาไว้ บ้านพักฤดูร้อนนี้นำพาให้ครอบครัวมาอยู่พร้อมหน้ากันในช่วงเวลาแห่งความโศกเศร้า ช่วงเวลาแห่งความวุ่นวายอย่างที่สุด และที่สำคัญคือมันเป็นสถานที่ที่ต่อมาไว้ใช้รวมตัวลูกหลานที่เติบโตไปอยู่ทั่วทุกมุมโลกเพื่อสร้างครอบครัวของพวกเขาเอง ปู่ย่าของชาร์ลิสเคยมาพักผ่อนที่นี่ พ่อแม่ของเขาก็มาพักผ่อนที่นี่ และในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กระทั่งมบริเวนเดียวกันบนเกาะเล็กๆ ใจกลางทะเลสาบแคสในรัฐมินนิโซต้า ได้กลายมาเป็นที่พักพิงของลูกๆ ทั้งแปดคนของมังเกอร์ รวมหลานอีก 15 คน คละกันไปไม่ว่าจะเป็นปาล์ม หลานชาย หลานสาว และลูกพี่ลูกน้อง

ครอบครัวมังเกอร์รวมตัวกันที่เกาะในทุกฤดูร้อน เพื่อมาเจอพวกเขา พวกเขา หรือจะเรียกว่ามาเจอกันในบ้านนั้นก็ยิ่งได้ ชาร์ลิสมีลูกสาวสองคนจากการแต่งงานครั้งแรก ...มอลลี่กับเวนดี้ ...ภรรยาคนที่สองของเขาแนนซี มีลูกติดเป็นผู้ชายสองคนจากการแต่งงานครั้งแรกของเธอ ...ฮาลกับ เดวิด บอร์ธวิก ...ชาร์ลิสกับแนนซีมีลูกด้วยกันอีกสี่คน ...ชาร์ลส์ จูเนียร์, เอมีลี, แบร์รี, และฟิลิป ทุกๆ คนต่างแต่งงาน และมีลูกแล้วยกเว้นฟิลิป ที่ยังเป็นนักศึกษาปริญญาโทอยู่ในเมืองนิวยอร์ก

“เราทุกคนคิดว่าเกาะนี้เป็นศูนย์กลางของครอบครัว” เวนดี้ มังเกอร์กล่าว สตาร์โฮสแลนด์เป็นชุมชนในแบบที่ยากที่จะจัดตั้งขึ้นได้ในสภาพแวดล้อมเมืองที่วุ่นวายอย่างทุกวันนี้ “ถ้าเกิดหลังคาบ้านคุณทะลุเป็นรู” เวนดี้กล่าว “เพื่อนบ้านจะเข้ามาช่วยซ่อมมัน ถ้าเรือของคุณพัง พวกเขาจะมาช่วย มันเป็นชุมชนที่น่ารักดี มันมีความเป็นมิตรระหว่างเพื่อนบ้านของคุณ มีการแบ่งปันกันมากมายในแทบจะทุกๆ เรื่องเลย”

เกาะแห่งนี้เป็นสถานที่ในความทรงจำอันล้ำค่าสำหรับเหล่าลูกๆ ของมังเกอร์ เพราะพ่อของพวกเขา... ผู้ทะเลาะเถียงและถูกงานกลืนกินเวลา... ใช้เวลาอยู่กับพวกเขาทุกฤดูร้อน จนกลายเป็นเหมือนธรรมเนียมที่พวกเขา

ต้องทำขึ้นมา

“นั่นคือสิ่งที่เราได้เห็นตัวตนของเขามากที่สุด” เวนดิกกล่าว

เกาะแห่งนี้ถูกตั้งชื่อขึ้นมาได้อย่างเหมาะสมเจาะจงมาก มันมีรูปทรงคล้ายคลึงกับรูปดาวที่ตกลงมาจากฟ้า และกระจายลงบนพื้นโลก ป่าเขียวหนาที่บิเริ่มแนวเขตตั้งแต่หลังบ้านของพวกเขาและน้ำใสๆ ของทะเลสาบแคสนั้นอยู่ห่างออกไปเพียง 40 ฟุตจากประตูบ้านของกระท่อมหลังที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกสุดของแนวชายฝั่ง ทะเลสาบวินดิโก (Lake Windigo) ซึ่งเป็นมวลน้ำที่ปิดกั้นไว้อย่างสมบูรณ์ภายในตัวเกาะ สามารถใช้เวลาเดินทางไปด้วยการออกเดินและปั่นจักรยานน้อยกว่า 15 นาทีจากกระท่อมไม่ว่าหลังไหนก็ได้ของครอบครัว

บนเกาะนี้ไม่มีถนนเลยสักสาย และสำหรับการเดินทางไปมา ผู้อยู่อาศัยต้องพึ่งพิงระบบเส้นทางการเดินเขาที่ฝ่าไปฝ่ามาในป่าหนาเตอวิธีเดียวเท่านั้น การไปสู่สตาร์ไอส์แลนด์จากเกาะหลักต้องใช้เรือส่วนตัว พื้นที่ส่วนใหญ่ของเกาะนี้ถูกควบคุมโดยกรมป่าไม้ของสหรัฐ แต่ผู้คนที่อยู่อาศัยที่นี่มานานซึ่งเป็นเจ้าของกระท่อมสองสามโหลอยู่ตรงชายขอบ ต่างรู้สึกว่าเป็นพื้นที่ตรงนี้เป็นของพวกเขาเอง

ปู่ย่าของมังเกอร์มาพบสตาร์ไอส์แลนด์ในปี 1932 ทะเลสาบแคสนั้นใช้เวลาขับรถสองวันจากบ้านของพวกเขาในเมืองลินคอล์น รัฐเนบราสก้า แต่สำหรับครอบครัวมังเกอร์แล้ว การเดินทางไปทางเหนือของรัฐมินนิโซต้าที่เต็มไปด้วยความวุ่นวายเวลานี้ควรค่าแก่การออกเดินทาง ด้วยความต้องการที่จะหลบอากาศแสนอบอ้าว 32 องศาเซลเซียส และความชื้น 90 เปอร์เซ็นต์ที่ลงมาปกคลุมรัฐเนบราสก้าในช่วงหน้าร้อน พวกเขาไปพบเข้ากับชุมชนแบบรีสอร์ตอันอบอุ่น ตอนนั้นเครื่องปรับอากาศประจำบ้านแทบจะไม่ใช่ที่รู้จักและแม้ชาวมิสซูรีคนใดที่มีเงินหาซื้อมันได้ ก็ยังเลือกหลบหนีอากาศเช่นนั้นขึ้นไปทางเหนือที่เย็นกว่าอยู่ดี

หลังจากโรงแรมที่ตั้งอยู่อย่างโดดเดี่ยวบนเกาะถูกไฟไหม้ไป สิ่งอำนวยความสะดวกเดียวที่หลงเหลืออยู่คือกระท่อมไม้ของชาวอเมริกัน (ซึ่งในภายหลังได้ถูกเวนคืนโดยกรมอุทยานของสหรัฐ และถูกรื้อถอนไป) กับกระท่อมเก่าๆ ที่สร้างขึ้นอยู่อย่างประปรายรอบๆ แนวชายฝั่ง ในตอนแรกครอบครัว

มังเกอร์เช่าหนึ่งในกระท่อมพวกนั้นอยู่ ปู่ย่าของมังเกอร์เป็นคู่ชีวิตที่สมบุกสมบัน อัยการรัฐ โทมัส ซี. มังเกอร์ (Thomas C. Munger) กับภรรยาของเขาเชื่อว่าการอยู่แบบไม่มีไฟฟ้า ไม่มีห้องน้ำ ไม่มีโทรศัพท์ ไม่มีร้านค้าอยู่ใกล้ๆ เป็นเรื่องที่ดีสำหรับครอบครัวของพวกเขา มันสร้างลักษณะนิสัยที่ดีได้ ไฟฟ้ายังเข้าไม่ถึงเกาะจนกระทั่งปี 1951 และโทรศัพท์นั้นไม่ต้องพูดถึงเลย ต้องรอจนกระทั่งทศวรรษที่ 1980 ถึงจะมีใช้

“ฉันคิดว่าฉันอายุ 13 ตอนที่ห้องอาบน้ำเริ่มสร้าง” เวนดี้ มังเกอร์ นิกย้อนไปตอนเด็ก “ก่อนหน้านั้น พวกเรามีห้องน้ำแบบเปิดโล่งนอกบ้านกับอ่างล้างหน้าสองสามอัน”

กระท่อมดั้งเดิมของมังเกอร์ถูกสร้างขึ้นมาในช่วงประมาณปี 1908 พ่อของชาร์ลีสืบทอดมาในทศวรรษที่ 1940 จาก ดร.ทอมมี่ ทอมป์สัน (Dr. Tommy Thompson) หมอจัดกระดูกในเมืองลินคอล์น ป้ายคำวิจารณ์ชีวิตที่ดูตลกๆ ของ ดร.ทอมป์สัน ยังแขวนอยู่บนผนังอยู่เลย

“พ่อผมจ่ายเงินไป 5,600 ดอลลาร์สำหรับบ้านหลังนี้ในปี 1946” ชาร์ลีโอธิบาย “ย่าของผมเพิ่งเสียชีวิต และเขาก็ได้รับมรดกเป็นเงินมานิดหน่อย ก่อนหน้านั้นเขาไม่ได้มีเงินเหลือมากนักหรอก”

อัล มังเกอร์ (Al Munger) ชายผู้กระหายการผจญภัย มีความสุขที่ได้เป็นเจ้าของบ้านริมทะเลสาบของตัวเองอย่างเต็มเปี่ยม แต่ฟลอเรนซ์ (Florence) แม่ของชาร์ลีส ซึ่งคนอื่นเรียกเธอว่าทูดี้ (Toody) ต้องรวบรวมความกล้าของเธอเสมอเมื่อต้องไปทริปประจำปีในรัฐมินนิโซต้า

“มันเป็นความรักของพ่อ พ่อเป็นนักตกปลาที่มีความหลงใหลมาก เป็นนักล่าเปิดตัวยิง เป็นคนรักสุนัข” น้องสาวของมังเกอร์ แครอล เอสตาบรู๊ก⁵ (Carol Estabrook) นิกย้อนไปตอนนั้นในขณะที่เธอกำลังพูดถึงว่า “แม่เป็นโรคภูมิแพ้ เธอไม่ได้เป็นคนรักการออกไปข้างนอกเลย”

แม้ว่ามันจะใช้เวลาไม่นานในการนั่งเรือจากแผ่นดินใหญ่เพื่อไปที่ท่าเรือ

⁵ อัลกับ ฟลอเรนซ์ มังเกอร์ มีลูกด้วยกันสามคนคือ ชาร์ลีส แมรี่ และแครอล ตามลำดับ : ผู้แปล

ของครอบครัว แต่นั่นเทียบเท่ากับการพิสูจน์ความรักสำหรับเธอคนเดียว ทูดี มังเกอร์ ได้สร้างมาตรฐานใหม่ให้กับคนเป็นยาทุกๆ คน

“ทูดีเป็นหญิงสาวคนหนึ่งที่ว่ายน้าไม่เป็น แต่เธอก็ยังคงมาที่เกาะแห่งนี้ ทุกวันรื้อน ด้วยความรักในตัวลูกๆ และหลานๆ ของเธอ” เวนดี้จำได้ว่าตอนที่เธอมาถึงเกาะอย่างปลอดภัย อารมณ์ขันของ ทูดี มังเกอร์ ก็หวนกลับมา

“ที่ทะเลสาบแคส” เพื่อนสมัยเด็กของชาร์ลี วิลล่า เดวิส ซีแมนน์ (Willa Davis Seemann) เล่า “ก่อนที่จะถึงเวลาอาหารเย็น เราต้องจัดการสิ่งของทั้งหลายให้เป็นระเบียบ ‘ฉันต้องการให้กระท่อมนี้ดูงามที่สุดก่อนเวลาพระอาทิตย์ตกดิน’ ทูดีจะพูดทำนองนี้เสมอ เธอเป็นทั้งคนฉลาด และชอบความสนุกสนาน”

ภูมิแพ้และความกลัวน้ำ ไม่ใช่ปัญหาเพียงไม่กี่อย่างที่ติดกับทูดีบนเกาะนี้ เธอยังกลัวหนู และมันมีเจ้าสัตว์ฟันแทะพวกนี้อยู่เต็มไปหมดในกระท่อมกลางป่า ในช่วงเวลาที่เหลือของปีจะไม่มีใครอยู่ ครอบครัวมังเกอร์ไม่สามารถกำจัดเจ้าหนูพวกนี้ออกไปได้อย่างหมดสิ้น ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาจะมีการปรับปรุงบ้านนี้ในหลายๆ ครั้ง แม้แต่บ้านในเมืองโอมาฮา ทูดี มังเกอร์ ก็ยังต้องเผชิญหน้ากับเจ้าสัตว์ฟันแทะที่ตามมาหลอกหลอนเธอ ต้องขอบคุณลูกชายคนเดียวของเธอ ชาร์ลี

ชาร์ลีจำได้ว่าตอนที่เขาเป็นเด็กชายตัวเล็กๆ เขากับแม่จะออกไปเดินเล่นด้วยกัน วันหนึ่งเขาเลือบไปเห็นหนูตายอยู่ข้างถนน “ตอนนั้นผมเริ่มรู้ว่าแม่เกลียดเจ้าสัตว์ฟันแทะนี้แล้ว ผมเลยหยิบมันขึ้นมาแล้วพูดว่า ‘แม่ นี่อะไร?’ และโบกมันไปมาต่อหน้าเธอ เธอหันหลังและออกวิ่งไปตามถนน ผมก็วิ่งตาม แถมยังถือเจ้าหนูนั่นอยู่ด้วย”

“นั่นเป็นแค่ครั้งเดียวเท่านั้นที่เธอจัดการผมด้วยไม้แขวนเสื้อ” ชาร์ลิลีกว่า

ในภายหลัง ชาร์ลีได้ตกหลุมรักการเลี้ยงแฮมสเตอร์ในห้องใต้ดิน มันเป็นงานอดิเรกซึ่งเป็นที่นิยมในขณะนั้น และชาร์ลีเริ่มแลกเปลี่ยนสัตว์เลี้ยงของเขา กับคนเพาะแฮมสเตอร์คนอื่นๆ (ส่วนใหญ่อีกเป็นเด็กแบบเขาที่แหละ) ที่ชมรมหนูตะเภาประจำเมืองโอมาฮา (Omaha Cavy Club) พวกเขานัด

เจอกันที่ศาลประจำเมือง (county courthouse) โดยเขามักไปพบปะกับคนที่นั่นด้วยการขี่จักรยานไป

“โอเคในตอนนี้ก็คือการได้หนูตัวผู้ที่ขนาดใหญ่ขึ้น หรือแฮมสเตอร์ที่มีสีผิดแผกแปลกประหลาด หรืออะไรทำนองนั้น” มังเกอร์อธิบาย ถึงจุดๆ หนึ่งเขาเป็นเจ้าของแฮมสเตอร์ประมาณ 35 ตัว และเมื่อหนึ่งในนั้นตายขึ้นมา เขาก็อยากจะได้มันเอาไว้ในตู้เย็น

แครอล มังเกอร์ อีสตาบรู๊ก บอกว่าพี่ชายของเธอบางครั้งก็ลืมให้อาหารแฮมสเตอร์พวกนั้นหรือเขาอาจจะกลับมาจากโรงเรียนช้า สัตว์ประหลาดตัวน้อยๆ พวกนั้น “ร้องเสียงระงมราวกับว่ามันคลั่ง และดังไปทั่วทั้งบ้าน ในที่สุดพวกมันก็ส่งกลิ่นเหม็นเกินบรรยายจนแม่ต้องบอกให้ชาร์ลิสกำจัดพวกมันไปให้หมด”

มังเกอร์กับน้องสาวทั้งสองของเขาได้รับสิทธิทอดกระท่อมในรัฐมินนิโซตาจากพ่อแม่ แต่น้องสาวของชาร์ลิส แมรี ผู้จากไปแล้วได้ขายส่วนความเป็นเจ้าของของเธอออกไป เพื่อซื้อกระท่อมของตัวเองที่ใกล้กับชายหาดบนเกาะ ในตอนนี้ ชาร์ลิสกับภรรยาของเขาแนนซี และน้องสาวที่ยังอยู่อีกคน แครอล แต่ละคนเป็นเจ้าของหนึ่งในสามของสินทรัพย์ผืนนี้

จอห์น รักมิก (John Ruckmick) เพื่อนบ้านบนสตาร์ไอส์แลนด์ ผู้ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในรอบปีของเขาอยู่ในเมืองเอเวอร์กรีน รัฐโคโลราโด ได้ใช้เวลาช่วงฤดูร้อนมาแล้ว 72 ครั้งบนเกาะนี้ พ่อแม่ของเขามาพักผ่อนที่นี่ตั้งแต่ยุคปลายทศวรรษที่ 1920 ตอนที่แม่ตั้งท้องเขา และจอห์นก็เริ่มมาสตาร์ไอส์แลนด์ในปีถัดมา รักมิกคิดว่าเขาอายุระหว่างห้าถึงเจ็ดขวบตอนที่ได้เจอกับชาร์ลิสครั้งแรก เด็กชายทั้งสองเล่นด้วยกันตอนที่บรรดาครอบครัวบนเกาะออกมาปิกนิก “เขาแสดงออกถึงตัวตนของเขาตั้งแต่ยังเด็ก” รักมิกกล่าวแกมเข้าไปกับเรื่องที่อยู่ในความทรงจำ “เขาเป็นคนแน่วแน่จริงๆ!”

สำหรับชาร์ลิสแล้ว การกลับมาที่เกาะแต่ละปีหลังจากที่เขาโตเป็นผู้ใหญ่แล้วไม่ใช่เรื่องง่ายเลย โดยเฉพาะหลังจากที่เขาย้ายไปอยู่รัฐแคลิฟอร์เนียแล้วในช่วงกลางทศวรรษที่ 1940 และใช้เวลากว่าสองทศวรรษในการสร้าง

ครอบครัวขนาดใหญ่ รวมทั้งพยายามตั้งรากฐานทางการเงินให้มั่นคงด้วย

“เราเริ่มไปที่เกาะตอนต้นอายุประมาณสามหรือสี่ขวบ” มอลลี่จำได้แบบนั้น “ในช่วงแรกๆ บางครั้งเราจะบินไปที่เมืองโอมาฮา และจากนั้นก็ขับรถไปที่เกาะ เวนดี้บินไปกับแม่เพราะเธอเด็กมากพอที่จะนั่งไปบนตักแม่ได้ มีอยู่ครั้งหนึ่งฉันขึ้นรถไฟไปกับเทดดี้กับพ่อ มันใช้เวลานานมาก ยังจำได้เลยว่าตอนนั้นฉันใส่รองเท้ารัดส้นสีแดง”

ตอนที่พวกเขาเริ่มมีเงินมากขึ้น ทั้งครอบครัวบินจากรัฐแคลิฟอร์เนียไปเมืองมินนีโอโพลิส จากนั้นก็ไปที่ทะเลสาบด้วยวิธีที่ดีที่สุดที่พอจะคิดได้ ณ ตอนนั้น “แน่นอนพวกเรานั่งเครื่องบินด้วยเส้นทางแปลกๆ เพื่อประหยัดเงิน” เวนดี้กล่าว “เราแยกกันไป เด็กที่โตหน่อยก็นั่งรถบัสเกรย์ฮาวด์⁶ ...แต่พอพวกเราทุกคนเริ่มบินจากเมืองมินนีโอโพลิสตรงไปเมืองเบมิดจิ มันเป็นเรื่องเหมือนสัญญาณว่าเวลาได้ล่วงเลยไปมาก... เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เลยทีเดียว”

สำหรับ ชาร์ลส์ มังเกอร์ จูเนียร์ ฤดูร้อนที่ทะเลสาบนั้นเป็นช่วงเวลาที่ครอบครัวได้รับความใส่ใจอย่างเต็มที่จากพ่อ “ที่นั่นพวกเราไปตกปลา กัน เรามักจะก่อกองไฟ ช่วงที่เหลือของปีพวกเราไม่ค่อยได้เจอเขาเท่าไร”

เวนดี้บอกว่า “พวกเราพยายามที่จะไปเกาะด้วยกัน ส่วนมากลูกๆ เจ็ดคนจากแปดคน หรืออย่างน้อยหกจากแปดต้องมาเจอกัน มันเป็นเรื่องสำคัญมากในการใช้ชีวิตของพวกเรา” “พวกเราต้องการไปที่นั่นในสัปดาห์เดียวกันพอดี เราต้องซื้อที่ดินแถบชายฝั่งมากขึ้นเพื่อให้มีที่อยู่เพียงพอสำหรับทุกคน”

ตอนที่ตระกูลมังเกอร์รวมตัวกันที่นั่นในช่วงปลายเดือนกรกฎาคมหรือในเดือนสิงหาคม อาจมีคนถึงสามโหลอาศัยอยู่ในกระท่อมซึ่งได้จัดแบ่งเอาไว้ให้ลูกหลานชาวมังเกอร์ เนื่องจากมันยากที่จะเก็บตุนอาหารได้เพียงพอสำหรับคนจำนวนมากขนาดนั้นในครัวเล็กๆ ลูกๆ ของมังเกอร์ต้องผลัดกันขับเรือข้ามทะเลสาบแคสเพื่อไปซื้อปิ้งประจำวัน บิลค่าอาหารจึงอยู่ที่ประมาณ 300 ดอลลาร์ต่อวัน คนในครอบครัวชื่นชอบการหาปลาสดๆ จากทะเลสาบหรือ

⁶ Greyhound เป็นบริษัทให้บริการขนส่งทางรถบัสในแถบทวีปอเมริกาเหนือ : ผู้แปล

ฟิงพาข้าวปาทูที่เก็บเกี่ยวมาจากคนในพื้นที่ หรือเอาข้าวโพดกลับบ้านมาสัก 100 ฝักซึ่งซื้อมาจากรถบรรทุกสินค้าเกษตรที่จอดอยู่ตามข้างทาง

เมื่อกระท่อมที่อยู่ใกล้ๆ ประกาศขาย ชาร์ลลีย์ก็เข้าซื้อเอาไว้... เริ่มจากหลังที่ขนานนามกันว่า “มังเกอร์ตะวันตก” ในตอนหลังก็มีกระท่อมหลังที่สามและสี่ ยาวไปตามชายฝั่งได้ถูกรอครบถ้วนมังเกอร์เข้าซื้อ ในปี 1999 ลูกๆ ครอบครัวมังเกอร์สื่อสารกันโดยใช้โทรศัพท์ แฟกซ์ และอีเมล เพื่อวางแผน สร้าง และ ตกแต่ง “ห้องโถงใหญ่” ซึ่งเอาไว้ให้ครอบครัวกับเพื่อนๆ มารวมตัวกันในที่เดียวกันสำหรับมื้ออาหารหรือการเล่นเกม

บ้านหลักหลังเดิม “มังเกอร์ตะวันออก” มีขนาดใหญ่ขึ้นสองเท่าเทียบกับตอนที่พ่อของชาร์ลีย์ซื้อเอาไว้ บ้านพักของแขกได้ถูกทำไว้เป็นที่อยู่อาศัยสำหรับผู้พิการ ซึ่งในภายหลังถูกดัดตั้งเต็มไปด้วยเชือกрокและอุปกรณ์ทั้งหลายเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับแม่รี่ น้องสาวของชาร์ลีย์ที่ตอนปลายทศวรรษที่ 1980 ต้องยอมจำนนให้กับโรคพาร์กินสัน ในที่สุดโรงจอดเรือที่มีห้องพักรออยู่ด้านบนได้รับการต่อเติมขึ้นมา จากนั้นก็คอร์ทเทนนิส และในปี 1999 ก็มีท่าจอดเรือใหม่ที่ดูมั่นคงขึ้นมาหน่อยที่ชาร์ลีย์เป็นคนออกแบบเอง

ป้ายที่แขวนเอาไว้ที่ประตูหน้าบ้านของบ้านหลักอ่านได้ว่า “แองเงลอร์เรสต์ (Anglers’ Rest)” เป็นชื่อที่เอามาจากหนังสือเล่มโปรดเล่มหนึ่งของชาร์ลีย์ เขียนโดย พี.จี. วัตเฮาส์ (P.G. Wodehouse)⁷ เป็นการแสดงออกถึงความทุ่มเทของชาร์ลีย์ให้กับทั้งวัตเฮาส์และการตกปลา ก่อนที่บ้านหลังนี้จะถูกปรับปรุงใหม่ ชั้นบนมีกำแพงที่ข่อยเป็นห้องเล็กๆ มากกว่าบ้านหลังใด แต่ไม่ได้ขึ้นไปสุดถึงเพดาน มอลลิ้นนอนอยู่บนเตียงตอนกลางคืนได้ยินพ่อของเธอในห้องนอนกำลังหัวเราะคิกคักในขณะที่เขาอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับ เบอร์ตี้ วูดสเตอร์ (Bertie Wooster) ตัวละครตลกของวัตเฮาส์

ครอบครัวมังเกอร์อาจมาใช้เวลาพักผ่อนที่สตาร์โฮสแลนด์ แต่พวกเขาก็ไม่ได้ลืมบริษัทที่ทำให้ความสะดวกรสบายเช่นนี้เกิดขึ้นได้ เฟอร์นิเจอร์ส่วนใหญ่

⁷ พี.จี. วัตเฮาส์ (P.G. Wodehouse) นักเขียนเรื่องตลก : ผู้แปล

ที่ไม่ได้ติดมากับบ้านตั้งแต่เริ่มแรกถูกซื้อมาจากร้านค้าเฟอร์นิเจอร์ Nebraska Furniture Mart ที่ Berkshire เป็นเจ้าของในเมืองโอมาฮา และถูกขนส่งไปถึงที่ทะเลสาบ มันถูกล่องมากับเรือท้องแบนที่มังก์เกอร์เป็นเจ้าของเพื่อเข้ามายังเกาะนี้ อุปกรณ์อาบน้ำยี่ห้อ Gillette ถูกตุนไว้ในห้องอาบน้ำและตู้เย็นก็เต็มไปด้วย Coca-Cola ทั้งสองบริษัทนั้น Berkshire มีสัดส่วนความเป็นเจ้าของอย่างมีนัยสำคัญ

ด้วยการที่มีกระท่อมเพิ่มเติมจึงทำให้ต้องมีท่าเรือและเรือเพิ่มขึ้นด้วยตอนนี้มีเรือ 13 ลำเข้าไปแล้ว รวมไปถึงเรือบดสำหรับออกไปตกปลา เรือมาร์กทเวนสองลำ เรือสติงเรย์ลำหนึ่ง และเรือใบคาตามารัน มอลลี่ มังก์เกอร์บอกว่าเรือที่อยู่บนสตาร์ไอส์แลนด์ทั้งหลายเป็นต้นตอของความน่ารำคาญเนื่องจากทั้งครอบครัวอาศัยอยู่เป็นพันไมล์ห่างออกไปในช่วงเวลาส่วนใหญ่ของปี และเรือพวกนี้ก็ไม่มีใครมาใส่ใจจนตกอยู่ใน “อาการที่ต้องซ่อมทุกรูปแบบ”

ค่าใช้จ่ายในการดูแลบ้านหลายหลังนั้นน่าสะพรึงเป็นพิเศษ เนื่องจากชาร์ลีสกับแนนซึ่งยังเป็นเจ้าของบ้านอีกหลายหลังในเขตแฮนค็อกพาร์ค ของเมืองลอสมอนเจิลส์ มีบ้านในเมืองซานตาบาร์บารา ในนิวยอร์กซิตี้ (รัฐแคลิฟอร์เนีย) และในรัฐฮาวาย นักธุรกิจหญิงประจำท้องถิ่น แอน เครเมอร์ (Ann Cramer) ได้คอยช่วยเหลือมังก์เกอร์มากกว่า 25 ปี ในการจัดการทรัพย์สินในรัฐมินนิโซตา เธอคอยยื่นมือมาดูแลสิ่งที่ดูเหมือนว่าจะไม่เคยจบสิ้นด้วยการต้องต่อเติมและปรับปรุงโครงการทั้งหลาย

สำหรับชาร์ลีสแล้ว ความทรงจำวัยเด็กนั้นสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสิ่งที่เขาเป็น แต่แม้จะไม่มี ความทรงจำตอนเด็กเหล่านั้น เขาก็อาจกลับมาตกปลาอยู่เรื่อยๆ ไม่ว่าจะมองในมุมไหน มังก์เกอร์เป็นคนที่หลงใหลและมุ่งมั่นในเรื่องเกี่ยวกับการตกปลา

“ชาร์ลีสตกปลาในถังร่อนน้ำฝนก็ยังได้” คิง วิลเลียมส์ (King Williams) เพื่อนคนหนึ่งของมังก์เกอร์บอก เขาเป็นกัปตันของเรือขนาดมหึมาที่มังก์เกอร์สร้างและจอดไว้ในเมืองซานตาบาร์บารา

ทะเลสาบแคสคือหนึ่งในทะเลสาบหลายแห่งที่เปิดกว้างขึ้นทางเหนือ

และแต่ละทะเลสาบก็มีชอกเล็กชอกน้อยเต็มไปหมด อ้างอิงจากการบอกเล่าต่อๆ กันมา น้ำบริเวณนั้นนิ่งมากและเป็นที่ที่ปลาแบบส ปลามัสกี๊ และแม้แต่ปลาวอลล์อายต่างชอบขึ้นมายับเหยื่อ ในวันเกิดครบรอบ 80 ปีของ เจ.ดี. แรมซีย์ (J.D. Ramsey) แห่งเดสโมนส์ รัฐไอโอวา เพื่อนบ้านที่สตาร์ไฮส์แลนด์ มังเกอร์หยอกเพื่อนของเขาเกี่ยวกับนิสัยการตกปลาซึ่งฟังดูเหมือนกับของมังเกอร์ว่า

“ผมเคยเจอนักตกปลานิสัยแปลกๆ มาแล้วมากมายในชีวิต มีคนที่เหมือนๆ กับผม คนที่พยายามตกปลาในน่านน้ำที่เขาบอกว่าดีแต่ก็ไม่ได้อะไรติดมือ” มังเกอร์เขียนหยอกแรมซีย์ว่า “แต่ก็เห็นจะมีแค่ เจ.ดี. เท่านั้นที่ชอบสวมชุดผ้ากระสอบตามหน้าที่ของเขาเรียกกรอง เขามองเห็นเจตจำนงของการตกปลาเหมือนที่เขายินดีตอบรับโอกาสของการพายเรือลำเล็กแหวกอ่างน้ำ และขวากหนามทั้งหลายเพื่อไปให้ถึงแหล่งตกปลาที่ถูกเลือกมาจากการเข้าถึงสุดท้ายลำบาก ผนวกกับความลำบากยิ่งขึ้นไปอีกในการจะเจอปลาสักตัว”

แบร์รี มังเกอร์ อธิบายว่าก็เหมือนกับการที่พ่อของเขาเป็นนักลงทุนที่มีความอดทน เขายังเป็นนักตกปลาที่มีความอดทนมากเป็นพิเศษอีกด้วย “เขาพยายามหาเทคนิคที่ดีที่สุดทั้งวันทั้งคืน และจะอยู่กับเหยื่อล่อปลาอยู่อย่างนั้น หรืออะไรก็แล้วแต่ ถึงแม้ว่าคนอื่นๆ บนเรือจะประสบความสำเร็จมากกว่าด้วยการใช้สีอื่น แต่มีครั้งหนึ่งเขาทุ่มเทให้กับเหยื่อสีเขียวสะทอนแสง (chartreuse jig) อย่างหนัก ทั้งวันทั้งคืนเลย ผมคิดว่ามันใช้ได้ผล แต่ถ้าวันไหนผมออกไปใช้สีนี้แล้วปลาไม่เล่นด้วย ผมจะพยายามเปลี่ยนไปใช้ทุกสีในกล่องเหยื่อนั้นเลย”

ชาร์ลีสกับลูกชายของเธอ แบร์รี บนสตาร์ไอส์แลนด์

ทัศนคติของมังเกอร์เกี่ยวกับการตกปลาถูกเปิดเผยในเรื่องที่เขาเคยเล่าเอาไว้เมื่อครั้งนั่งคุยสบายๆ กับนักลงทุนกลุ่มหนึ่ง

โรงงานผลิตรอกตกปลาที่ผมรู้จักมีพวกสีเขียวสว่างแสบตาและเหยื่อล่อสีม่วง ผมถามว่า “พวกปลาชอบแบบนี้หรือ?” “ชาร์ลีส” พวกเขาทำเสียงจริงจังว่า “ผมไม่ได้ขายเหยื่อล่อให้ปลานะ”

เดวิด บอร์ธวิก ลูกเลี้ยงของมังเกอร์ บอกว่าที่สตาร์โอสแลนด์นี่แหละที่เขา รู้สึกตัวว่าบัฟเฟตต์มีบทบาทอย่างมากในชีวิตของพวกเขา “ในปี 1963 หรือ 1964 วอเรนมาที่นี่และพักอยู่ประมาณสองสามวันในเดือนสิงหาคม ปกติแล้ว พ่อจะบอกให้ฮาล (พี่ชายคนโต) ไปรับใครสักคน แต่วันนั้นพ่อไปด้วยตัวเอง นั่นเป็นคำใบ้ว่าแขกคนนี้สำคัญขนาดไหน”

แต่การมาเยือนครั้งที่สองของบัฟเฟตต์บนสตาร์โอสแลนด์ต่างหากที่ กลายเป็นตำนานท่ามกลางหมู่สาวกของบัฟเฟตต์ มันเป็นช่วงที่มังเกอร์เกือบ จะทำให้หุ้นส่วนทางธุรกิจของเขาจมน้ำไปแล้ว

“ผมไปที่นั่นกับ ริค แกริน (Rick Guerin)” บัฟเฟตต์เล่า “ภรรยาของเขาเพิ่งจากไป เขามีลูกชายหนึ่งคน เราคิดว่ามันเป็นโอเคที่ดีถ้าพวกเขา ออกไปที่ไกลๆ”

จอห์น พี. “ริค” แกริน จูเนียร์ (John P. “Rick” Guerin Jr.) เป็น ประธานของบริษัทนายหน้าชื่อ Mitchum, Jones & Templeton ที่ตั้งอยู่ใน เมืองลอสแอนเจลิส เขายังรับหน้าที่เป็นประธานของ New America Fund ซึ่งมังเกอร์เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ด้วย แกรินเป็นพวกฉลาดแบบมวยวัด ร่างกาย กายาและสวมแว่นตาสีดำ สวมเสื้อไหมพรมเปิดคอ ดูๆ ไปแล้วเหมือนกับ ว่าเขาทำงานในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ซึ่งอันที่จริงเขาก็เป็นเจ้าของโรงถ่าย ภาพยนตร์ของตัวเองด้วย แกรินเป็นคนที่ดูไม่เหมือนสมาชิกของกลุ่มคนสนิท เก๋าของมังเกอร์-บัฟเฟตต์ อย่างไรก็ตาม แกรินก็เป็นผู้ช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่อง การทำดีลต่างๆ มานานมากแล้ว

แกรินบอกว่า แอน ภรรยาคนแรกของเขา เคยเรียกชาร์ลี วอเรน และ ซัก ริคเคอร์เฮาเซอร์ (ทนายความในเมืองลอสแอนเจลิส) ว่าเป็นกลุ่มเจ้านาย แอนฆ่าตัวตายในปี 1980 “มันเป็นโศกนาฏกรรมจริงๆ” แกรินกล่าว “วอเรน กับผมคุยกันเรื่องนี้สองสามวันให้หลัง และคุยเกี่ยวกับผลกระทบของความ ตายของคนที่เราที่เกิดกับเด็กน้อย แพทริกเพิ่งจะแปดขวบเอง”